

Talousarvio 2023

Kaupunginhallitus 7.11.2022
Kaupunginhallitus 9.11.2022
Kaupunginhallitus 14.11.2022
Kaupunginhallitus 21.11.2022
Kaupunginvaltuusto 28.11.2022

1	Talousarvion yleisperustelut	3
1.1	Kaupunginjohtajan johdanto	3
1.2	Yleinen taloudellinen tilanne Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaisesti	4
1.3	Kuntatalouden näkymät	8
1.4	Nurmeksen kaupungin talouden näkymät	12
1.5	Riskien arviointi Nurmeksen kaupungin talousarvioprosessissa	14
1.6	Vuoden 2022 talousarvioon kirjattujen riskien analyysi	14
1.7	Riskit talouden suunnittelukaudella	15
1.8	Strateginen suunnitelma	15
2	Talouden tasapainottaminen	15
3	Talousarvion laskentaperusteet ja ohjeistus	18
3.1	Tulorahoituksen perusteet	18
3.2	Talousarvion muutokset ja kehittämistavoitteet	22
3.3	Talousarvion sitovuus ja toimintaohjeet	22
4	Käyttötalousosa	23
4.1	Tilivelvolliset	24
4.2	Käyttötalouden perusteet	25
5	Toimialojen talousarviotavoitteet	26
5.1	Kaupunginhallituksen toimiala	27
5.1.1	Hallintopalvelut	29
5.1.2	Ruokahuoltopalvelut	31
5.2	Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	33
5.2.1	Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut	36
5.2.2	Tilapalvelut	37
5.2.3	Kuntatekniikan palvelut	38
5.3	Hyvinvointipalvelut	39
5.3.1	Kulttuuripalvelut	44
5.3.2	Opetus- ja koulutuspalvelut	46
5.3.3	Vapaa-aikapalvelut	48
5.3.4	Varhaiskasvatuspalvelut	49
6	Konserniyhtiöt	50
6.1	Nurmeksen Lämpö Oy	50
6.2	Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratilat	51
6.3	Hyvärilä Oy	52
6.4	Pikes Oy	57
6.5	Nurmeksen Yrityspalvelut oy	58
6.6	Nurmeksen Vesi Oy	59
7	Koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen tuloslaskelma	60
8	Koko kaupungin ulkoinen tuloslaskelma	61
9	Investointiohjelma	62
10	Talousarvion rahoituslaskelma	67
11	Valtuustoon nähden sitovat talousarviotavoitteet	69

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Kaupunginjohtajan johdanto

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2022 maaliskuussa Nurmeksen kaupungin uuden strategian vuosille 2022-2025. Vuoden 2023 talousarviossa uuden strategian tavoitteet on jalkautettu organisaation toiminnalliseksi tavoitteiksi. Käytännössä jokaiseen vuodelle 2023 esitettyyn strategiseen tavoitteeseen on määritetty talousarviovuoden aikana toteutettavat toimenpiteet.

Merkittävin muutos vuoden 2023 toiminnassa on sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueille 1.1.2023. Kaupungin toiminnan painopistealueet muuttuvat niin, että kaupungin keskeisiksi tehtäviksi jäävät elinvoiman, hyvinvoinnin, osaamisen ja hyvän elinympäristön edistäminen. Hyvinvoinnin edistämistä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Muutoksen vaikutuksesta sote- ja pelastustoimen menot (44 milj.€) jäävät pois kaupungin vastuulta, mutta vastaavasti verotulot pienenevät lähes puolella (14,1 milj. €) ja valtionosuudet noin kahdella kolmasosalla (30,2 milj. €).

Toinen merkittävä muutos kaupungin toiminnassa on maatalouslomituspalvelujen siirtyminen Tohmajärven kunnalle vuoden 2023 alusta. Muutos on kustannusneutraali eli tuloja ja menoja menetetään yhtä paljon. Siun sotelle tuotetut ruokahuolto- ja puhtaanapito- ja puhdistuspalvelut ovat siirtyneet Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy:lle (Polkka oy) jo 1.11.2022.

Maailmantilanne on nostanut voimakkaasti energian hintaa, mikä näkyy näiden menoerien voimakkaana kasvuna talousarviossa. Pelkästään sähkön ja lämmityksen menolisäykset edelliseen vuoteen verrattuna ovat 0,7 milj. euroa eli 44 prosenttia. Myös energiasidonnaisten palvelujen kustannukset nousevat muun muassa kuljetuspalveluissa. Raaka-aineiden kustannusten nousu näkyy myös ruokahuolto- ja puhdistuspalvelujen menolisäyksinä. Lisäksi palkkojen yleiskorotukset kasvattavat henkilöstömenoja noin 2 prosentilla.

Nurmeksen kaupungin vuosikate heikkenee edelliseen vuoteen verrattuna noin 500 tuhannella eurolla ollen 4,9 miljoonaa euroa. Poistojen kokonaismäärä on 6,1 miljoonaa euroa, joten vuosikate kattaa poistot 84,5 prosenttisesti. Poistojen jälkeen vuoden 2023 talousarvion tilikauden tulos on negatiivinen 0,9 miljoonaa euroa.

Toimialojen tuottavuustavoitteeksi raamitettiin valtuuston talousarvioseminaarissa 300 tuhatta euroa. Toimialojen tuottavuusohjelman toimenpiteet vuonna 2023 ovat yhteensä 303 tuhatta euroa eli tavoite saavutetaan. Lisäksi kaupunginhallituksen käsittelyn yhteydessä toteutettiin tuottojen lisäyksiä ja menojen vähennyksiä lautakuntien hyväksymien esitysten lisäksi nettomääräisesti 936 tuhatta euroa.

Konserniyhtiön ensi vuoden suunnitelmassa merkittävimmät investointikohteet ovat Nurmeksen Vesi Oy:n Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon ja Nurmeksen Lämpö Oy:n uuden lämpölaitoksen rakentamisen aloittaminen. Tytäryhtiöiden rahoitustarve kaupungilta on arviolta yhteensä 1,2 miljoonaa euroa. Konserniyhtiöt ovat määrittäneet tavoitteita sekä omien strategioidensa että kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Ennakoitu talouskasvun heikkeneminen sekä hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvä valtionosuusudistus aiheuttavat painetta talouden tasapainottamiseen myös vuodesta 2023 eteenpäin. Velkaantumisen hallinnan merkitys korostuu entisestään korkojen noustessa. Kaupungin tuleekin olla tarkkana mitä hankkeita jatkossa toteutetaan ja kuinka rahavaroja ohjataan kaupungin asukkaiden parhaaksi.

Kiitan kaupunkikonsernia talousarviovalmistelusta poikkeuksellisen haastavassa toimintaympäristössä.

Kyösti Korhonen, vt. kaupunginjohtaja

1.2 Yleinen taloudellinen tilanne Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaisesti

Maailmantalous

Maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet nopean inflaation, Euroopan energiakriisin sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen takia. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet. Kehittyviä maita uhkaa edelleen ruokapula. Maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden nopean kasvun jälkeen 2,7 prosenttiin kuluvana vuonna ja edelleen 2,5 prosenttiin v. 2023.

Yhdysvaltojen talous supistui kuluvan vuoden ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä. Työllisyys on kuitenkin erittäin vahvaa. Vallitsevan ajattelun mukaan talous ei ole taantumassa. Rahapolitiikkaa on kiristetty erittäin nopeasti, ja inflaatio näyttää jo hidastumisen merkkejä. Kokonaistuotanto kasvaa 2,1 % kuluvana vuonna ja 1,4 % v. 2023.

Kiinan talouskasvu on hidastunut huomattavasti kuluvan vuoden aikana. Bruttokansantuote supistui voimakkaasti vuoden toisella neljänneksellä edellisneljännekseen verrattuna. Jatkuvat koronasulut ja kiinteistösektorin ongelmat heikentävät näkymiä. Vähittäiskaupan ja teollisen tuotannon kasvu jäivät odotuksista heinäkuussa. Keskuspankki alensi yllättäen elokuussa keskeistä ohjauskorkoa. Talouskasvu hidastuu 4,1 prosenttiin kuluvana vuonna. Ensi vuonna talous elpyy 4,6 prosentin kasvuun.

Euroalueen näkymät ovat synkentyneet Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen ja energiakriisin takia. Inflaation kiihtyminen on jatkunut, ja kuluttajien luottamus on alamaissa. Erityisesti Saksan näkymät ovat haastavat. Eteläinen Eurooppa sen sijaan on hyötynyt koronasulkujen poistumisesta. Tulevasta talvesta odotetaan energian saatavuuden takia erittäin vaikeaa. Kokonaistuotannon kasvu hidastuu 2,1 prosenttiin v. 2022 ja edelleen 1,3 prosenttiin v. 2023.

Julkinen kulutus

Julkiset kulutusmenot kasvoivat viime vuonna poikkeuksellisen ripeästi. Kulutusmenoja kasvattivat etenkin covid-19-epidemian hoidosta ja torjunnasta aiheutuneiden kustannusten merkittävä kasvu ja toisaalta julkisten palvelujen asteittainen normalisoituminen vuoden 2020 kevääseen verrattuna, jolloin monet toiminnot olivat covid-19-epidemian vuoksi vajaakäytöllä rajoitustoimien vuoksi.

Julkisten kulutusmenojen määrän kasvun arvioidaan hidastuvan 1,8 prosenttiin vuonna 2022 mm. covid-19-epidemian aiheuttamien lisämenojen pienentyessä edellisvuodesta, vaikka osa vuodelle 2021 budjetoiduista määrärahoista siirtyikin kuluvalle vuodelle. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät mm. väestön ikääntymisestä aiheutuva palvelutarpeen kasvu, Venäjän hyökkäyssodan edellyttämä varautuminen ja siitä aiheutunut maa-hanmuuton kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset tehtävien laajennukset, joiden kustannukset nousevat vuosittain.

Julkisen kulutuksen määrä supistuu v. 2023, kun vaalikausi päättyy ja määräaikaisia menolisäyksiä lakkaa. Vuonna 2024 palvelutarpeen kasvu lisää sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvua, mutta osa elpymis- ja palautumisvälineellä rahoitettavista menoista poistuu ja hyvinvointialueiden aloittamisesta ja järjestäytymisestä aiheutuvat muutuskustannukset pienenevät, minkä seurauksena kulutusmenojen kasvu jää varsin maltilliseksi, vain 0,1 prosenttiin. Julkisen kulutuksen arvo kuitenkin nousee koko ennustejakson ajan hintojen noustessa viime vuosia ripeämmin. Koko paikallishallintosektorin (ml. hyvinvointialuehallinto) ansiokehityksen on oletettu mukailevan kesällä sovittuja kunta-alan palkankorotuksia ja viisivuotista palkkaohjelmaa, jolla palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 % sopimuskorotusten lisäksi. Ennuste sisältää riskin kulutuksen hintojen nopeammasta kasvusta hoitajaliittojen palkankorotuksiin liittyen.

Julkiset investoinnit

Julkiset investoinnit ovat olleet viime vuosina korkealla tasolla, yli 4 % suhteessa BKT:hen. Suomen julkisten investointien BKT-suhde on huomattavasti suurempi kuin EU-maissa keskimäärin. Viime vuonna julkiset investoinnit pienenevät merkittävästi sekä valtion- että paikallishallinnossa, johtuen asejärjestelmäinvestointien ja rakentamiseen liittyvien menojen pienenemisestä. Vaikka investoinnit supistuivat peräti 12 % vuotta aiemmasta, niiden BKT-osuus oli edelleen pidemmän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Myös julkisten investointien osuus kaikista investoinneista oli korkealla tasolla.

Vuonna 2022 julkisia investointeja kasvattavat turvallisuussympäristön muutoksien aiheuttamat panostukset Suomen turvallisuuden parantamiseen sekä huoltovarmuuden varmistamiseen. EU:n elpymis- ja

palautumistukiväline (RRF) kasvattaa rahoitusta vihreää siirtymää ja digitalisaatiota edistäviin investointeihin. Lisäksi hyvinvointialueiden perustamiseen liittyy investointikustannuksia.

Vuonna 2022 kokonaisinvestoinneista noin 19 % eli 10,2 mrd. euroa on julkisia investointeja. Niistä runsas puolet koostuu paikallishallinnon ja vajaa puolet valtionhallinnon investoinneista. Sosiaaliturvarahastojen osuus on hyvin pieni. Vuodesta 2023 lähtien hyvinvointialueille siirtyy osa kuntien investoinneista, arviolta n. 10 % kaikista julkisen talouden investoinneista. Julkisista investoinneista vajaa 30 % on maa- ja vesirakennusinvestointeja ja saman verran on muita rakennusinvestointeja. Tutkimus- ja kehittämisinvestointien osuus on runsas neljännes sekä koneiden ja laitteiden runsas 10 %.

Ensi vuonna julkisten investointien odotetaan kasvavan noin kuuden prosentin vauhdilla valtionhallinnon vetämänä, kun kyberturvallisuutta, maanpuolustusta ja rajavaltuutta vahvistetaan. Hallituksen päätösperäiset lisäykset väyläinvestointeihin poistuvat v. 2023. Kuntien investointeja siirtyy sote-uudistuksesta johtuen hyvinvointialueille, mutta lisäksi sairaalarakentamisen hidastuminen supistaa investointeja.

Ennustejakson lopussa v. 2024 investoinnit supistuvat edellisten vuosien kertaluonteisten investointilisäysten päättyessä. Valtionhallinto lisää investointeja t&k -toimintaan ja rajavartiolaitoksen alushankintoihin. Paikallishallinnossa investointipaineet jatkuvat väestön muuttoliikkeen ja rakennuskannan iän vuoksi. Viime vuosien aikana on rakennettu useita uusia ja peruskorjattu vanhoja sairaaloita.

Paikallishallinto

Vaikka paikallishallinnon kulutusmenojen kasvu hidastuu v. 2022 covid-19-menojen pienentyessä edellisvuodesta, sen rahoitusasema heikkenee yli miljardi euroa alijäämäiseksi (eli 0,4 % suhteessa BKT:hen), kun yhteisöveron korotetun jako-osuuden ja valtionosuuslisäysten kaltaiset tukitoimet päättyvät. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät v. 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja aiheutuu myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Kunta-alalle kesällä 2022 solmittua palkkaratkaisua sovelletaan kaikkiin kunta-alan työntekijöihin. Niin sanottuun yleiseen linjaan sidottujen sopimuskorotusten lisäksi kunta-alan palkkausta uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027. Ohjelman mukaan kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 % sopimuskorotusten lisäksi. Kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys paikallishallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat sen suurimman kuluerän.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat sosiaali- ja terveydenhuollon menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmennetty, sillä pienissä kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Vuoteen 2023 ajoittuu sote-uudistuksen lisäksi myös hallituskauden päättyminen. Monet hallituksen määräaikaisten toimet lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu esimerkiksi covid-19-avustuksia ja varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita.

Kuntataloudesta siirtyy hyvinvointialueiden mukana investointeja arviolta 1,2 mrd. euron edestä. Kuntatalouden investointipaineet pysyvät kuitenkin mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Myös ilmastomuutoksen hillintä ja sen vaikutuksiin varautuminen edellyttävät kunnilta uusien toimintatapojen käyttöönottoa sekä investointeja muun muassa vihreään siirtymään. On kuitenkin mahdollista, että talouden epävarmat näkymät, resurssien pullonkaulat, sekä kasvavat kustannukset siirtävät investointeja tuleville vuosille.

Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan pysyvän n. 0,4 prosentissa suhteessa BKT:hen v. 2023. Kuntahallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa sen nimelliselvelkaa vuoteen 2023 saakka. Sote-uudistuksen seurauksena kuntataloudesta siirtyy n. 5,1 mrd. euroa velkaa hyvinvointialueille v. 2023. Kuntahallinto jää painelaskelmassa yli miljardin alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen v. 2023.

Vaikka väestön ikääntymisestä aiheutuvat menopaineet helpottuvat sote-uudistuksen myötä, jää tulojen ja menojen välille edelleen hieman kasvavaa epätasapainoa. Kuntahallinnon alijäämä kasvaa 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen tarkastelujakson lopulla v. 2026. Alijäämän kasvun tasaantuminen näkyy kuitenkin velkasuhteen kasvun hidastumisena viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:58

Keskeisiä talouden tunnuslukuja:

	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-2,2	3,0	1,7	0,5	1,4	1,5	1,4
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	269	279	289	299	310
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8	1,9	2,0
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5	6,4	6,3
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	73,9	73,8	74,1	74,4	74,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-2,7	-1,4	-2,2	-2,2	-2,4	-2,4
Valtio	-5,5	-3,3	-2,3	-3,0	-2,9	-3,1	-3,1
Paikallishallinto ¹	-0,0	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Hyvinvointialueet				-0,2	-0,3	-0,4	-0,4
Sosiaaliturvarahastot	0,0	0,8	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-3,8	-2,0	-1,0	-1,5	-1,7	-2,2	-2,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,8	72,3	71,2	72,7	74,1	75,2	76,0
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,5	51,2	50,8	52,0	53,1	53,7	54,1
Tuotantokulu, % potentiaalisesta tuotannosta ²	-3,0	-1,2	-0,7	-1,2	-0,9	-0,4	0,0

¹ Pl. hyvinvointialuehallinto vuodesta 2023 alkaen

² Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä

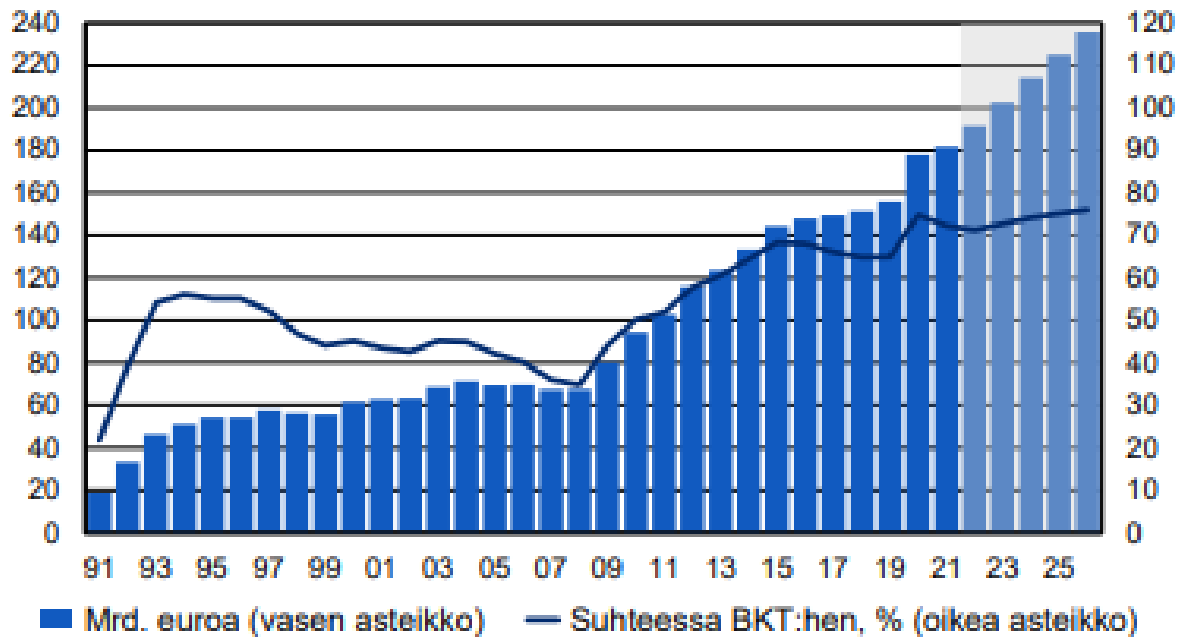
	2019	2020	2021	2022**	2023**	2024**
Maailmankaupan kasvu, %	-0,4	-5,1	10,7	4,2	4,0	4,2
USD/EUR	1,12	1,14	1,18	1,06	1,00	0,98
Teollisuuden raaka-ainehinnat, EA, € (2015=100)	100,9	100,0	140,1	154,4	135,5	134,0
Raakaöljy (Brent), \$/barreli	64,1	43,4	70,7	102,9	89,8	81,7
3 kk euribor, %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	1,3	1,5
Valtion obligaatiot (10 v), %	0,1	-0,2	-0,1	1,4	1,8	2,0
Viennin markkinaosuus (2010 = 100) ¹	99,9	98,1	93,7	90,9	89,8	89,6
Tuontihinnat, %	0,4	-5,1	9,5	20,8	2,5	0,5

¹ Viennin kasvun suhde maailmankaupan kasvuun

Lähde: CPB, Macrobond, HWWI, Tilastokeskus, VM

Lähde: VM taloudellinen katsaus, syksy 2022

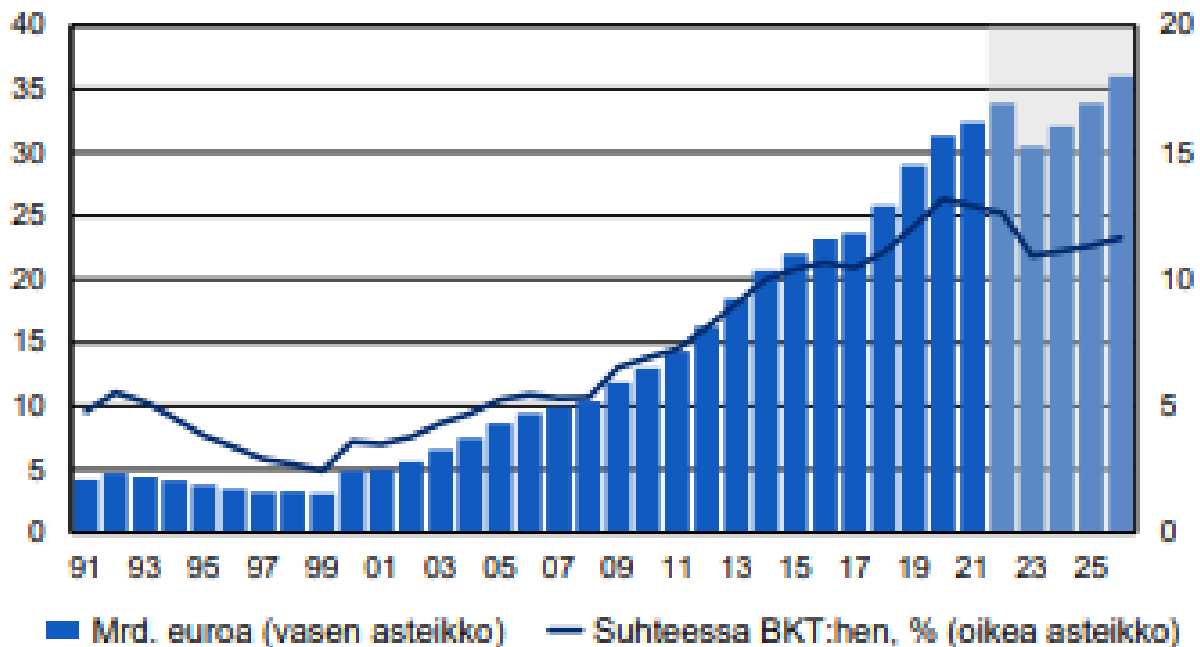
Julkisyhteisöjen velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

VMKT-julk

Paikallishallinnon velka

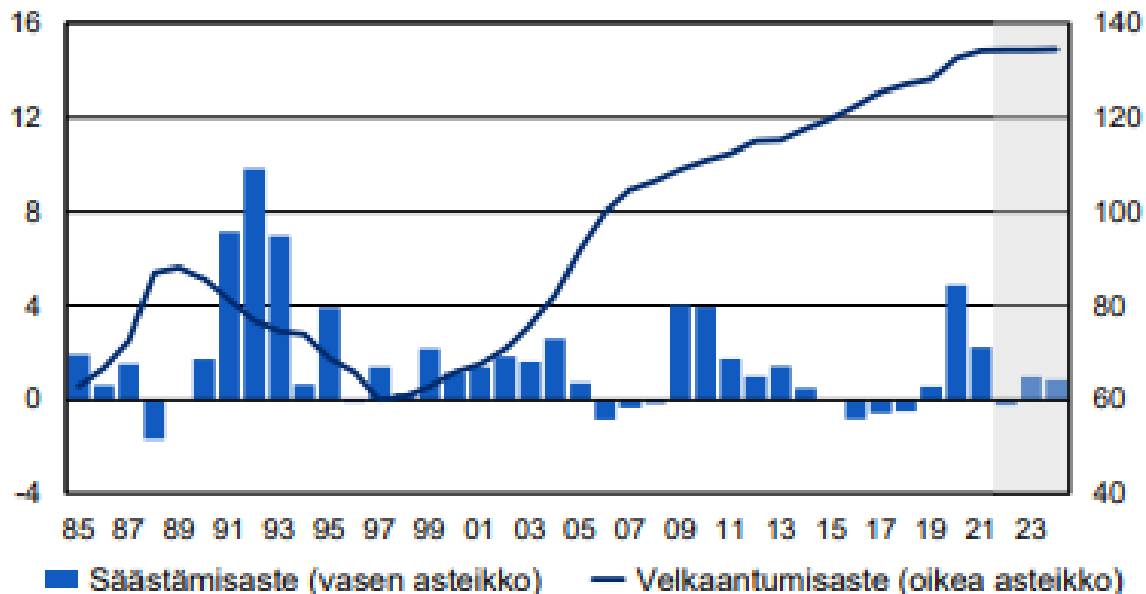

Pl. hyvinvointialuehallinto vuodesta 2023 alkaen

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34008

Kotitalouksien säästäminen ja velkaantuminen osuus käytettävissä olevista tuloista, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

VMQ4170

1.3 Kuntatalouden näkymät

Syksyn 2022 kuntatalousohjelma on laadittu valtion vuoden 2023 talousarvioesityksen yhteydessä.

Vuonna 2023 talous kasvaa vaimeasti ja työllisyys heikkenee, joten julkisen talouden alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Ensi vuoden jälkeen nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden menojen ja tulojen välistä epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on kuitenkin tuttuun tapaan hieman pehmennetty, sillä laskennallista säästöpotentiaalia ei ole mahdollista hyödyntää kaikissa kunnissa ainakaan kovin nopeasti. Monissa pienissä kunnissa kouluverkko on supistettu jo niin, ettei sen kaventaminen ole mahdollista lopettamatta palvelua kokonaan. Lisäksi varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten määrään vaikuttaa myös osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina kasvussa. Selvää kuitenkin on, että nuorten ikäluokkien pieneneminen avaa osalle kunnista säästömahdollisuuksia, joihin on reagoitava nopeasti talouden tasapainottamiseksi ja laadukkaan opetuksen turvaamiseksi.

Kuntien kustannuskehityksen kannalta painoarvoltaan merkittävin kustannuksiin vaikuttava tekijä on kuitenkin kunta-alan ansiokehitys, sillä henkilöstökustannukset muodostavat kuntatalouden suurimman kuluerän. Kunta-alan vaikea työkiista saatiin osittain päätökseen kesäkuun alussa. Sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,8 prosenttia. Perusratkaisun sopimuskorotusten taso ilman kehittämisohjelmaa vuosina 2023–2024 on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan. Lisäksi kunta-alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027 keskimäärin yhden prosentin sopimuskorotuksella vuosittain. Ohjelman avulla kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 prosenttia sopimuskorotusten lisäksi.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaun muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaun jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. Vuonna 2023 on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys, minkä lisäksi kuntien verotuloja vähentävät hieman myös ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus, perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojennus sekä T&K-toiminnan lisävähennys. Lisäksi ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus.

Toiminnan ja investointien rahavirtaa tulkittaessa on syytä huomioida, että kuntien kyky rahoittaa lakisääteiset tehtävänsä perustuu pitkän aikavälin tulojen ja menojen tasapainopyrkimykseen. Lyhyemmällä aikaperspektiivillä kuntien nettoinvestointitarpeet voidaan rahoittaa nettolainanotolla, joten toiminnan ja investointien rahavirran jäämä ei välttämättä suoraan kerro rahoitusperiaatteen toteutumatta jättämisestä. Kuntien taloudellinen kantokyky ja maksukyky ovat kuitenkin pidemmällä aikavälillä uhattuna, jos toiminnan ja investointien rahavirta on pysyvästi negatiivinen. Kuntien velkakestävyyttä arvioitaessa tulisi siten huomioida aina kokonaisuus eli tulevat odotetut tulot ja menot suhteessa nykyiseen nettovelkataakkaan. Toiminnan ja investointien rahavirran ohella on syytä siis tarkastella myös suhteellista velkaantuneisuutta ja tilikauden tuloksen kehittymistä ajassa.

Lähde: VM Kuntatalousohjelma vuodelle 2023/Syksy 2022

Kuntatalouden kehitys vuoteen 2026 kuntien kirjanpidon mukaan, miljardia euroa (käyvin hinnoin)

Taloustoiminimi	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-31,5	-33,1	-12,8	-13,3	-13,8	-14,4
2. Verotulot	25,5	26,5	14,2	13,3	13,7	14,2
3. Valtionosuudet, käyttötalous	10,1	10,8	3,8	3,9	4,0	4,1
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
5. Vuosikate	4,6	4,5	5,5	4,2	4,1	4,1
6. Poistot	-3,1	-3,2	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	1,6	1,5	2,7	1,3	1,1	0,9
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,6	4,5	5,5	4,2	4,1	4,1
10. Satunnaiset erät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
12. Tulorahoitus, netto	3,9	3,9	4,8	3,6	3,5	3,4
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,7	-4,7	-4,8	-5,0	-5,1
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,2	2,1	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-4,1	-3,7	-3,6	-3,8	-3,9	-4,1
16. Rahoitusjäämä (tulorah. - invest.)	-0,2	0,2	1,2	-0,2	-0,4	-0,7
17. Lainakanta	24,2	24,8	18,8	19,3	20,1	21,1
18. Kassavarat	8,1	7,8	7,6	7,6	7,6	7,6
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	16,1	16,9	11,2	11,7	12,5	13,5

Arvio kuntien laskennallisista poikkeamista rahoituksellisesta tasapainosta (toiminnan ja investointien rahavirta) vuosina 2021-2026 kuntakokoryhmittäin, euroa/asukas.

1.4 Nurmeksien kaupungin talouden näkymät

Vuonna 2021 Nurmeksien tilikauden tulos oli 0,86 miljoonaa euroa ylijäämäinen eli huomattavasti parempi kuin talousarviossa ennakoitu alijäämä (-0,76 milj.€). Talousarvion tulokseksi vuodelle 2022 on budjetoitu 8341 euroa. Vuoden 2022 tuloksen arvioidaan talousarvion laadintahetken tietämyksen perusteella olevan lähellä budjetoitua ilman Siun soten palkkaharmonisoinnin vaikutusta. Vuoden 2022 sisältää Siun soten alijäämän kirjauksen, arviolta 2,2 miljoonaa euroa.

Mikäli palkkaharmonisoinnin vaikutuksen arvioidaan olevan Pohjois-Karjalan kunnille yhteensä 25 miljoonaa euroa, heikentää se Nurmeksien kaupungin vuoden 2022 tulosta -1,7 miljoonaa euroa, mikäli harmonisoinnin kustannus kirjataan kokonaisuudessaan vuoden 2022 tulokseen vaikuttavasti. Yhteisöverotulojen ennakoitua parempi kertymä vaikuttaa tulokseen positiivisesti.

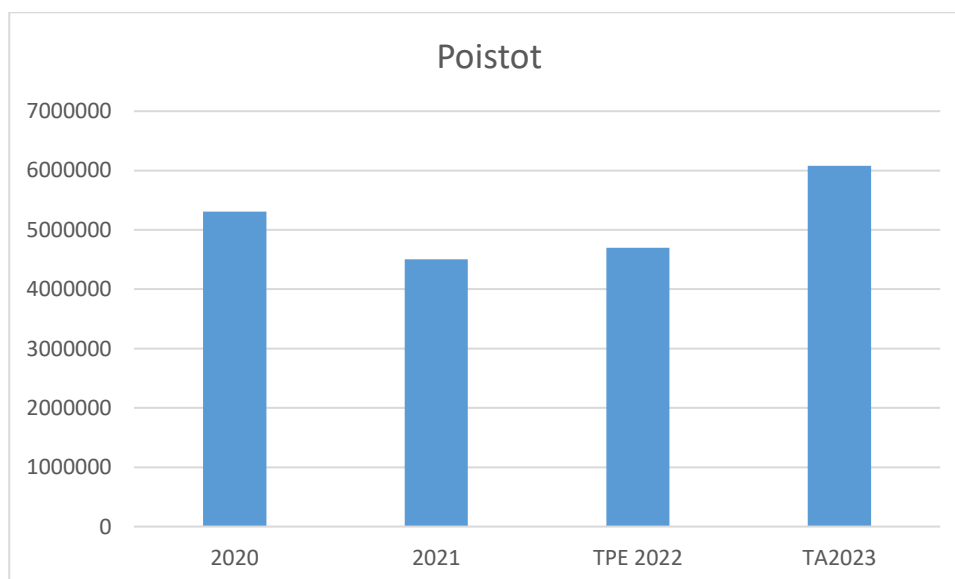
Talousarviovuoden 2023 tulos on noin 0,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Vuosi 2023 tuo kuntien talouteen merkittävän muutoksen, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Muutoksen seurauksena sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen menot (n. 44 milj. €) siirtyvät pois kaupungilta sekä samalla 60 % kunnallisveron tulosta ja kolmannes yhteisöverosta siirtyvät kaupungilta valtiolle hyvinvointialueen rahoittamiseen. Kiinteistövero on muutoksella ei ole vaikutuksia. Muutoksen suurin vaikutus toteutuu vuonna 2023, mutta talousvaikutuksia nähdään useiden vuosien ajan hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen.

Sote-menoista vain ympäristöterveydenhuollon kustannukset jäävät edelleen kuntien maksettavaksi. Ympäristöterveydenhuollon menot kasvavat 14,9 tuhatta euroa (3,4 %) vuodesta 2022.

€	2022	2023	muutos	muutos-%
Sosiaali- ja terveystaloudet	42 992 501	0	-42 992 501	
Pelastustoimi	1 009 947	0	-1 009 947	
Ympäristöterveydenhuolto	435 041	449 966	14 925	3,4 %
Yhteensä	44 437 489	449 966	-43 987 523	

Poistojen kehitys v.2020 tapahtuneen kuntaliitoksen jälkeen

Väestö

Väestön kehitys on ollut selkeästi vähenevä. Vuoden 2022 tammi-syyskuussa kaupunkien välinen netto-muutto on Nurmeksessa ollut yhteensä -70 henkilöä, netto maahanmuutto 31 henkilöä. Tämä johtune

pitkälti Ukrainan sotaa paenneiden tulomuutosta. Väestömäärä kokonaisuutena on vähentynyt 136 henkilöä vuoden 2021 lopusta. Yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana syntyneitä on ollut 34 ja kuolleita 131. Luonnollinen väestötappio on ollut 97 henkilöä. Kokonaisväestö vuoden 2022 syyskuun lopussa on Tilastokeskuksen väestötilaston mukaan 9287 asukasta.

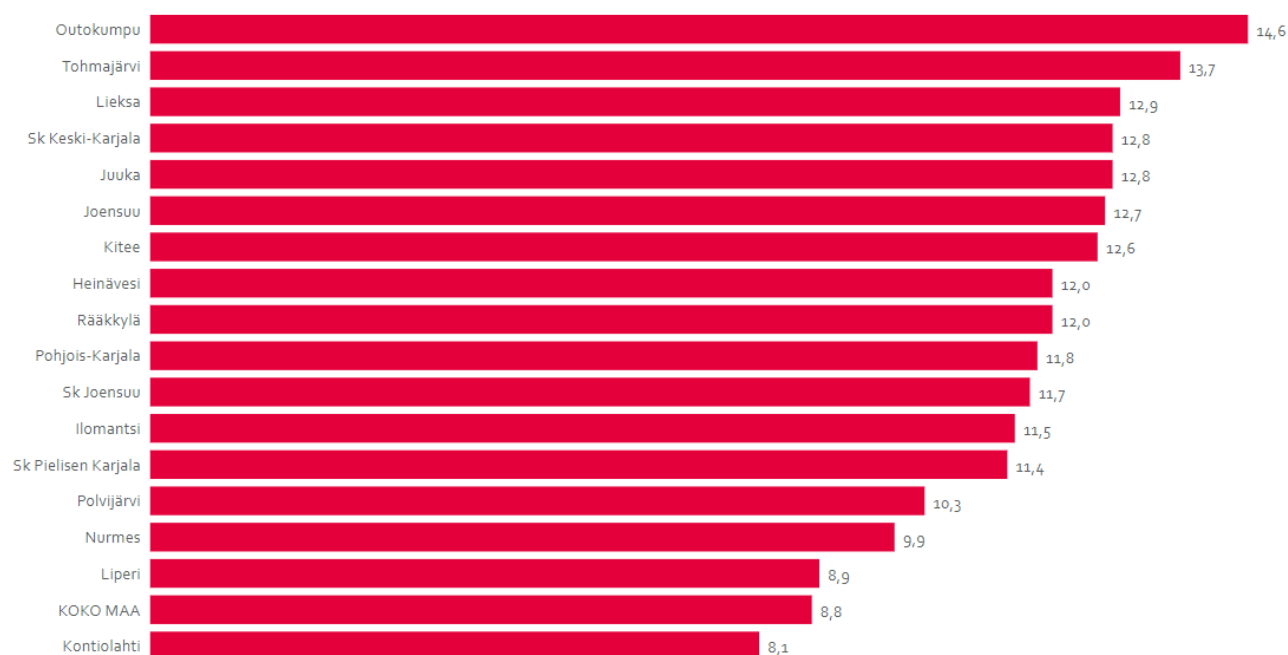
Alue	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahan muutto	Kokonaisnetto muutto	Kokonaismuutos	Väkiluku ennakkotieto kk lopussa
Pohjois-Karjala	791	1 621	-830	6 579	6 884	-305	690	129	561	256	-515	162 766
Sk Joensuu	676	1 110	-434	5 751	5 803	-52	496	108	388	336	-53	127 112
Sk Keski-Karjala	51	194	-143	383	526	-143	72	9	63	-80	-219	15 931
Sk Pielisen Karjala	64	317	-253	445	555	-110	122	12	110	0	-243	19 723
Heinävesi	9	48	-39	103	124	-21	4	1	3	-18	-46	3 090
Ilomantsi	12	84	-72	119	148	-29	3	1	2	-27	-97	4 546
Joensuu	434	598	-164	3 639	3 707	-68	426	89	337	269	134	77 395
Juuka	9	77	-68	133	153	-20	5	0	5	-15	-83	4 361
Kitee	31	117	-86	214	294	-80	62	7	55	-25	-109	9 768
Kontiolahti	111	70	41	829	784	45	23	5	18	63	104	15 139
Lieksa	30	186	-156	238	278	-40	85	6	79	39	-107	10 436
Liperi	58	114	-56	525	494	31	11	5	6	37	-20	11 959
Nurmes	34	131	-97	207	277	-70	37	6	31	-39	-136	9 287
Outokumpu	22	70	-48	279	244	35	22	4	18	53	9	6 515
Polvijärvi	21	49	-28	124	149	-25	2	3	-1	-26	-54	4 107
Rääkkylä	6	29	-23	53	89	-36	3	1	2	-34	-57	1 975
Tohmajärvi	14	48	-34	116	143	-27	7	1	6	-21	-53	4 188

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilasto

Työttömyys

Työttömyys on laskenut viime vuosien aikana ja Nurmeksen työttömyys vuoden 2022 syyskuussa oli Työ- ja elinkeinoministeriön ennakkotiedon mukaan 9.9 prosenttia. Työttömyysaste on selkeästi alle maakunnan keskitason.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (%), 9/2022, Lähde: TEM

1.5 Riskien arviointi Nurmeksen kaupungin talousarvioprosessissa

Valtuusto ja kaupunginhallitus hyväksyivät syyskuussa 2020 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan linjaukset sekä ohjeistuksen. Ohjeistuksessa kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset riskit, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sekä sisäisiä että ulkoisia riskejä.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Talousarviossa jokaisen toimialan kohdalla on kerrottu näkemys toimialan talousarviovuoden riskeistä ja niihin varautumisesta. Tytäryhtiöiden riskit on käyty läpi tytäryhtiöiden hallituksissa ja niitä ei kirjata sellaiseen talousarviokirjaan.

1.6 Vuoden 2022 talousarvioon kirjattujen riskien analyysi

Vuoden 2022 talousarviota laadittaessa, kaupungin kaikkien toimintojen suurimmaksi riskiksi nähdään maailmanpoliittinen tilanne. Ukrainan sodan vaikutus hintoihin, inflaatioon, korkoihin sekä raaka-aineiden ja komponenttien saatavuuteen on merkittävä. Vaikutukset koskettavat Nurmesta suoraan esim. sähköenergian kallistumisen myötä ja välillisesti heikentyvän talouden myötä. Kustannusten nousu on vuoden 2022 aikana ollut suurta ja ennustettavuus on heikentynyt oleellisesti aiempaan verrattuna.

Ukrainan tilanteen vuoksi on myös tiedostettava hybridivaikuttamisen riskit erityisesti informaatio- ja kybervaikuttamisen osalta. Näihin varaudutaan päivittämällä valmiussuunnitelma. Samalla tehdään suunnitelmia ja varaudutaan esim. sähkökatkoihin ja turvallisuusuhkiin.

Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi on yksi huomioon otettava riskitekijä. Sijaisjärjestelyt ja työkuorman tasaaminen on olennainen osa riskien hallintaa. Riittävän henkilöstömäärän rekrytointi, uusien työntekijöiden riittävä perehdyttäminen sekä palkkausjärjestelmän kehittäminen ovat myös osa riskien hallintaa. Kaupunkirakennepalveluissa ja hallintopalveluissa riskinä on avainhenkilöiden puuttuminen/pysyvyys ja hyvinvointipalveluissa henkilöstöpula (kelpoisuuden puuttuminen), erityisesti varhaiskasvatus- ja opetus- ja koulutuspalveluissa.

Hyvinvointialueiden aloittamisen myötä kuntien rahoitusrakenne ja valtionosuuksien maksuperusteet muuttuvat. Nuorten ikäluokkien pieneneminen heikentää Nurmeksen kaupungin asemaa valtionosuuksien suhteen. Kaupungin elinvoimaisuuden säilyttämiseksi olisi tärkeää saada kaupunkiin lisää nuorempia ikäluokkia, työikäisiä ja lapsiperheitä.

Ruokapalveluissa toimintaympäristön muutos hyvinvointialueen tukipalvelujen tuottamisen osalta on vaikutuksiltaan erittäin suuri. Vuoden 2022 aikana on siirrytty tuottamaan kaupungin omat ruokapalvelut yhdessä keittiössä. Tämän vuoksi ruuan tuotannon ja jakelun suhteen riski häiriölle on kohonnut aiempaan verrattuna. Yhden tuotantokeittiön malli on haavoittuva. Myös elintarveturvallisuuden riskit ovat edelleen merkittäviä, niihin varaudutaan tehostamalla omavalvontaa ja ottamalla käyttöön uusi sähköinen omavalvontajärjestelmä.

Talous- ja palkkahallinnon hoitaminen on siirretty 1.6.2022 alkaen Meidän IT ja Talous Oy:lle. Tämän toivotaan tuovan helpotusta sijaisjärjestelyihin ja sujuvoittavan asioiden hoitamista.

Eduskuntavaalien toteutuksessa riskeinä ovat henkilöstön vaihtuvuus vaalitehtävissä. Ennakkoäänestyksen vaalivirkailijoista valtaosa on hoitanut tehtävää oman toimen ohessa. Ajankohdasta johtuen heillä on tilinpäätösvalmisteluun ja vuodenvaihteen toiminnan käynnistämiseen liittyen paljon työtehtäviä. Riskiin varaudutaan pyrkimällä rekrytoimaan aikaisempaa enemmän määräaikaisia vaalivirkailijoita.

1.7 Riskit talouden suunnittelukaudella

Vuoden 2023 riskinä voi edelleen nähdä myös koronapandemian muuttumisen jälleen vakavammaksi. Mahdolliset vaikutukset kaupungin toimintaan ja talouteen tulevat ensisijaisesti taudin leviämisen ja rajoitustoimenpiteiden seurauksena. Kaupungilla on kuitenkin valmius nopeisiin toimenpiteisiin, mikäli tautitilanne merkittävästi muuttuisi pahempaan. Myös valtion tukitoimenpiteiden sovittaminen tautitilanteeseen on tärkeää.

Vuoden 2023 alusta tapahtuu suuri toiminnallinen muutos, kun uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Hyvinvointialueiden järjestettäväksi siirtyvät sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi, joiden järjestämisvastuu Pohjois-Karjalan kunnissa on nykyisin Siun sote kuntayhtymällä. Siun soten toiminta lakkaa muutoksen seurauksena. Muutoksella on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen, kun yli puolet toimintakuluista siirtyy hyvinvointialueille ja verotulot puolittuvat. Pitkällä aikavälillä on olemassa riski, että sote-muutoksesta aiheutuu painetta kaupungin talouden tasapainoon, joskin negatiivisia muutosvaikutuksia toivottavasti kompensoidaan valtionosuuksilla. Hyvinvointialueiden perustaminen vaikuttaa myös kaupungin nykyisin Siun sotelle tuottamiin palveluihin, joiden uudelleen järjestämisessä toiminnalliset ja taloudelliset riskit tulee analysoida huolella. Sote -muutos heijastuu niin ikään kaupungin asukkaisiin, koska vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä siirtyy pois kaupungin vastuulta.

Nurmeksien kaupungilla on ollut haasteita joidenkin avoimien avainhenkilöpaikkojen täyttämiseksi. Kaupunki joutuu kilpailemaan osaajaresursseista lukuisten kuntatyöntekijöiden ja yksityissektorin kanssa. Riskinä on, että osaavan henkilöstön saatavuusongelmat jatkuvat tai syvenevät tulevaisuudessa. Kuntasektorin palkkatarkistus voi omalta osaltaan hiukan helpottaa kilpailua yksityistä sektoria vastaan.

Talouden kehityksestä ja talousnäkymien heikkenemisestä johtuen veroprosentin nosto voi tulla kyseeseen suunnitelmakaudella.

Perustetaan työryhmä, joka aloittaa tulevien vuosien tasapainottamisohjelman tarkastelun jo alkuvuodesta 2023.

1.8 Strateginen suunnitelma

Nurmeksien kaupunginvaltuusto on keuhällä 2022 hyväksynyt uuden strategian "Askeleen edellä" vuosille 2022- 2025. Strategia sisältää viisi sektoria, jotka ovat elinvoima, imago, hyvinvointi, sijainti ja konserni. Strategia on laadittu sektoreihin jaetuissa työryhmissä, joissa olivat mukana valtuuston sekä johtoryhmän jäsenet.

Vuoden 2023 talousarviossa toiminnalliset tavoitteet on ryhmitelty suunnittelu- ja seurantajärjestelmässä strategisten sektoreiden mukaan ja tavoitteet on johdettu suoraan strategiasta. Strategian eräänä tavoitteena on konserniohjauksen sekä konsernin kokonaisuutta toteuttavan toiminnan tehostaminen.

Maailmantilanne on muuttunut vuoden 2022 aikana nopeasti. Tämän vuoksi on hyvä, että uuden strategian välitarkastelu tehdään elokuussa 2023 ennen uuden talousarvion laadintaa.

2 Talouden tasapainottaminen

Kuntaliitoksen yhdistymishallitus hyväksyi 10.6.2019 § 23 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2020- 2025. Tuottavuusohjelma sisältää sekä tulojen lisäyksiä että menojen vähennyksiä toimialoitain ja Siun sotelle.

Tuottavuusohjelmaa noudatetaan myös vuoden 2023 talousarviossa. Toimialat ovat esittäneet talousarviossa keinot ohjelman toteuttamiseksi. Sote-uudistus poistaa sote-menojen osuuden tuottavuusohjelmasta vuodesta 2023 lähtien.

Vuositasolla	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
KHAL	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
HYPÄ	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
KARAPÄ	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	11 000	243 000
Siun sote	129 000	155 000	155 000	155 000	155 000	36 000	784 000
Yhteensä	249 000	299 000	299 000	299 000	299 000	69 000	1 513 000
Kumulatiivisesti	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
KHAL	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	
HYPÄ	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	
KARAPÄ	40 000	88 000	136 000	184 000	232 000	243 000	
Siun sote	129 000	284 000	438 000	593 000	748 000	784 000	
Yhteensä	249 000	548 000	846 000	1 145 000	1 444 000	1 513 000	

Tuottavuusohjelma (yhdistymishallitus 10.6.2019 § 23)

Tuottavuusohjelman toimenpiteet vuonna 2023

Toimialakohtaiset tuottavuusohjelman toimenpiteet talousarviovuonna ovat yhteensä 303 100 euroa. Valtuustoseminaarissa tuottavuusohjelmaa päätettiin kiristää vuoden 2022 talousarvioon verrattuna 150 000 eurolla, yhteensä 300.000 euroon.

TUOTTAVUUSOHJELMA 2023		
	Arvioitu menosäästö	Yhteensä
Kaupunkirakennepalvelut		
Laamilan pajan myynti	15 000	
Entisen varikon myynti	20 000	
Poistumisen hyödyntäminen ja tehtävien uudelleen järjestely (1,8 htv)	77 000	112 000
Hyvinvointipalvelut		
Määräaikaisten tehtävien täyttämättä jättäminen, eläköityminen ja tehtävien uudelleen järjestely	61 500	
Koulunkäynninohjaajien lomautus koulujen loma-aikoina	45 000	106 500
Hallintopalvelut		
ICT-asiantuntijaa ei palkata	48 000	
Poistumisen hyödyntäminen ja tehtävien uudelleen järjestely (1 htv)	33 000	
Eduhouse- koulutuspalvelua ei jatketa	3 600	84 600
TOIMIALAT YHTEENSÄ		
		<u>303 100</u>

Lisäksi tuottavuusohjelmaan sisältyy verorahoituksen kehittämisen kehikko vuosille 2020-2025 niin, että verorahoitus paranee vuositasolla 650 000 euroa. Tämä on toteutunut vuonna 2022 voimaan astuneen veroprosentin korotuksen myötä.

Muutokset lautakuntaesityksiin

Kaupunginjohtajan toimialoittaisissa talousarvioneuvotteluissa tehtyjen muutosten jälkeen talousarvioesitys (KJ2 2023) sisältää yhteensä 936 130 euroa tulosta parantavia eriä lautakuntaesityksiin verrattuna, muutokset jakaantuvat toimialoittain seuraavasti:

Kaikkiin toimialoihin vaikuttavat toimenpiteet:	+400 670 €
Hallintopalvelut:	-11 720 €
Hyvinvointipalvelut:	+170 500 €
Kaupunkirakennepalvelut:	+376 680 €
YHTEENSÄ	+936 130 €

Yksi vaikuttava keino lisätä tuottavuutta ja parantaa tulosta on lomarahojen vaihtaminen vapaaksi. Tällä toimenpiteellä henkilöstö voi vaikuttaa tuloskehitykseen. Lomarahojen vaihtaminen on vapaaehtoista ja siitä on laadittu ohjeet.

Talousarvion toimintatuotot ja -kulut (ulkoiset ja sisäiset) sekä toimintakatteet jakautuvat toimialoittain seuraavasti:

	TA2022	TA2023	Muutos 2022 → 2023	Muutos-%
Ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot				
Kaupunginhallituksen toimiala	5 180 229	1 442 483	-3 737 746	-72 %
Hyvinvointipalveluiden toimiala	513 180	633 385	120 205	23 %
Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	9 109 134	9 359 037	249 903	3 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	14 802 543	11 434 905	-3 367 638	-23 %
Ulkoiset ja sisäiset toimintakulut				
Kaupunginhallituksen toimiala	-56 332 007	-7 543 848	48 788 159	-87 %
Hyvinvointipalveluiden toimiala	-20 275 075	-21 879 903	-1 604 828	8 %
Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	-9 014 624	-9 321 768	-307 144	3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-85 621 706	-38 745 519	46 876 187	-55 %
Toimintakate:				
Kaupunginhallituksen toimiala	-51 151 778	-6 101 365	45 050 413	-88 %
Hyvinvointipalveluiden toimiala	-19 761 895	-21 246 518	-1 484 623	8 %
Kaupunkirakennepalvelujen toimiala	104 510	45 269	-59 241	-57 %
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-70 809 163	-27 302 614	43 506 549	-61 %

3 Talousarvion laskentaperusteet ja ohjeistus

3.1 Tulorahoituksen perusteet

Valtionosuudet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2023 noin 2,7 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus laskee vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 5,2 mrd. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosi-aali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, josta johtuen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä si-touttava kouluyhteisötyö (3,33 milj. euroa). Yhteensä tehtävämuutokset lisäävät valtionosuuksia vuonna 2023 noin 15 milj. euroa. Valtionosuutta kasvattavat myös muun muassa valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistu-minen sote-uudistuksen myötä (22,6 milj. euroa), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa).

Valtionosuutta pienentää edellä mainitun hyvinvointialueiden rahoitukseen tehtävän 5,3 mrd. euron siirron lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, joiden johdosta kuntien valtionosuuksien tasoa alenne-taan pysyvästi 33 milj. eurolla. Vähennyksestä 9 milj. euroa toteutetaan pienentämällä kuntien yhdistymis-avustuksiin valtionosuudesta tehtäviä siirtoja. Kuntien digitalisaation edistämiseen ei osoiteta vuonna 2023

enää rahoitusta siirtona kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Osana uudelleenkohdennuksia valtionosuuteen tehdään kuitenkin aikaisempaa digitalisaation kehittämiseen liittyvää siirtoa vastaava 10 milj. euron määräaikainen vähennys vuonna 2023. Yhteensä uudelleenkohdennukset vähentävät peruspalvelujen valtionosuutta 43 milj. euroa vuonna 2023.

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 9,6 mrd. euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 8,0 mrd. euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 7,5 mrd. euroa eli noin 1 360 euroa/asukas. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,1 mrd. euroa. Valtionosuuden lisäosat ovat noin 270 milj. euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus noin 818 milj. euroa. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasauslisäykset ovat 921 milj. euroa ja tasausvähennykset -102 milj. euroa.

Nurmeksen kaupungin talousarviossa peruspalveluiden valtionosuuksia arvioidaan saatavan 8,2 miljoonaa ja verotulojen tasaukseen perustuvaa valtionosuutta 4,1 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten kompensatioiden osuus on 2 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiksi arvioidaan -1,0 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuuksia saadaan 13,3 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä vuoden 2022 valtionosuuksiin 30,3 miljoonaa euroa (-70 %). Valtionosuusennusteet voivat vielä tarkentua ennen vuoden loppua.

Valtionosuuksien jakauma:

Valtionosuuksien jakauma	TP 2021	TA+MUUT. 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%
	41 442 465	43 543 954	13 350 969	13 507 182	-69 %
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	27 734 661	29 783 734	8 224 823	8 381 036	-72 %
Verotuloihin perust. valt.osuuden tasaus	8 829 452	8 304 075	4 091 980	4 091 980	-51 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-988 214	-988 214	-962 239	-962 239	-3 %
Verotulomenetysten kompensatio	5 866 566	6 444 359	1 996 405	1 996 405	-69 %

Verotulot

Kunnanvaltuusto vahvisti 31.10.2022 vuoden 2023 veroprosentit seuraavasti:

- tuloveroprosentti 8,36
- yleinen kiinteistövero 1,05
- vakinainen asunto 0,47
- muu asuinrakennus 1,04
- yleishyödylliset yhteisöt 0,0
- voimalaitosten kiinteistövero 2,85

Kunnan tuloverossa on 12,64 prosenttiyksikön vähennys valtiovarainministeriön ohjeen mukaisesti ja muut veroprosentit pysyvät ennallaan.

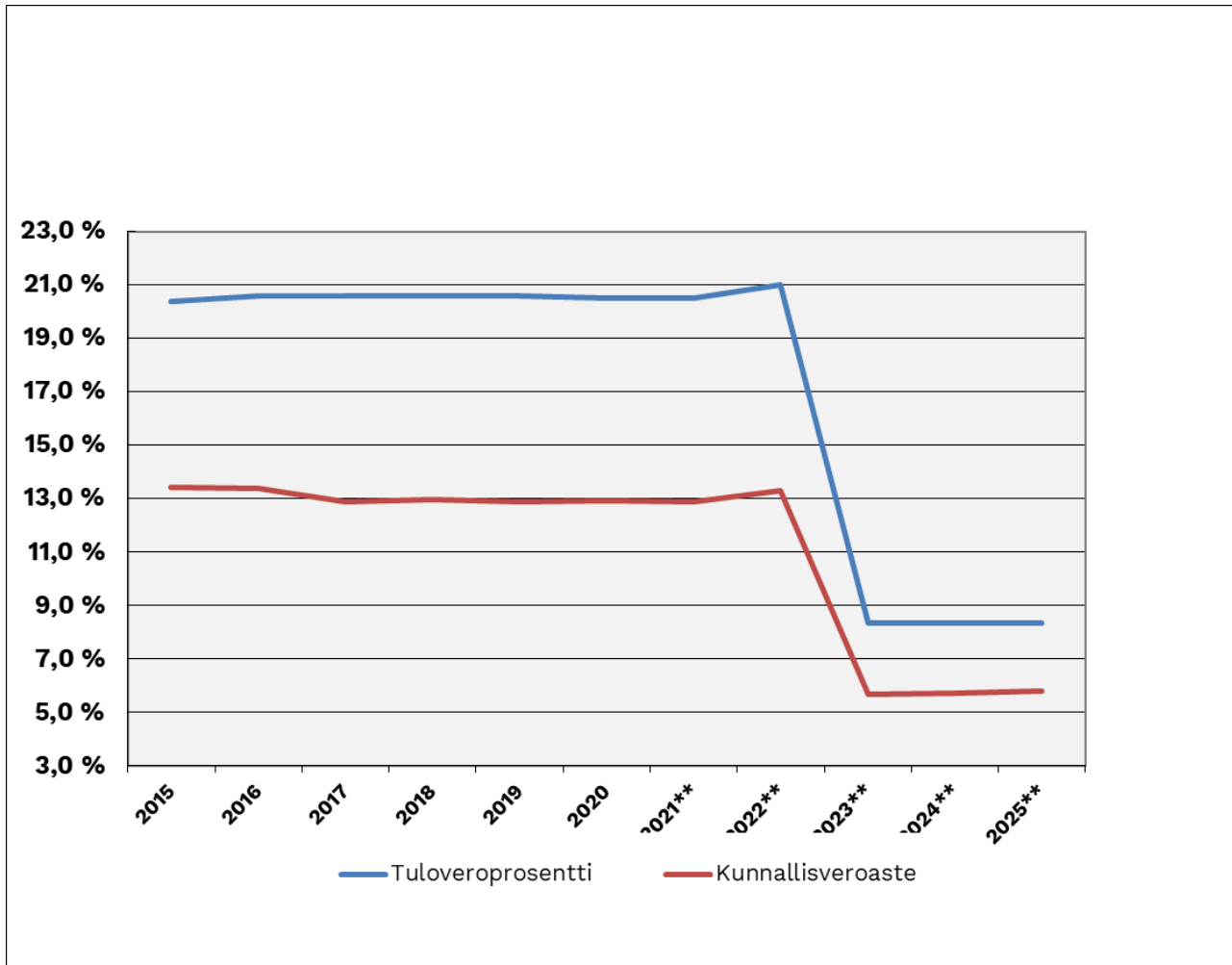
Vuoden 2023 talousarviossa nurmeslaisten ansiotulojen ennustetaan olevan yhteensä 206 miljoonaa euroa, josta vähennysten jälkeen verotettava tulo on 140 miljoonaa euroa. Kunnallisveroa kertyy maksuunpantavaksi 8,36 tuloveroprosentilla 11,7 miljoonaa euroa.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste											1 000 €
Verovuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
Ansiotulot	190 698	190 550	190 072	192 668	192 329	193 395	198 139	201 762	206 288	209 000	212 019
Maksettava vero	25 619	25 524	24 502	24 960	24 812	25 038	25 539	26 846	11 733	12 008	12 307
Tuloveroprosentti	20,40 %	20,60 %	20,60 %	20,60 %	20,60 %	20,50 %	20,50 %	21,00 %	8,36 %	8,36 %	8,36 %
Kunnallisveroaste	13,43 %	13,39 %	12,89 %	12,95 %	12,90 %	12,95 %	12,89 %	13,31 %	5,69 %	5,75 %	5,80 %
Erotus	6,96 %	7,21 %	7,71 %	7,65 %	7,70 %	7,55 %	7,61 %	7,69 %	2,67 %	2,61 %	2,56 %

Efektiivisen veroprosentin ja tuloveroprosentin muutokset Nurmeksessa 2015–2025

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO						
VEROTETTAVA TULO	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
Verotettava tulo 1000 €	122 139	124 582	127 838	140 348	143 639	147 212
Muutos %	1,4	2,0	2,6	9,8	2,3	2,5
Verotett. tulo €/Asukas	12 855	13 221	13 800	15 408	16 022	16 684
Muutos %	2,0	2,8	4,4	11,6	4,0	4,1
Efektiivinen veroaste %	12,95	12,89	13,31	5,69	5,75	5,80

Verotettavien tulojen ennakko vuoden 2023 talousarviossa

Tuloveroprosentin ja kunnallisveroasteen (efektiivinen) kehitys

Yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2023 määräytyy vuosien 2020 ja 2021 yhteisövero-osuuksien keskiarvon perusteella. Yritystoiminnan lisäksi kuntien jako-osuuteen vaikuttaa alueen metsäkeskuksen bruttokantora-hatulot ja kunnan metsien pinta-ala kyseisinä vuosina. Vuoden 2023 yhteisöverokanta on 20 %. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehtiin vuosille 2020-2021 kymmenen prosenttiyksikön määräaikainen korotus osana koronatukea. Määräaikaisen jako-osuuden korotuksen päättyminen pienentää yhteisöveroja yli miljoonalla eurolla. Yhteisöveroa kertyy vuonna 2023 noin 3,2 miljoonaa euroa, kun vuonna 2022 yhteisö-veroa kertyy tilitettäväksi arviolta 4,8 miljoonaa euroa.

Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan pysyvästi 1.8.2023 lähtien. Kuntien saamat asiakasmaksut pienenevät vuositason 70 miljoonaa euroa. Nurmeksien kaupungille tämä tarkoittaa asiakasmaksutulon osalta noin 50 000 euron vähennystä. Valtio lupaa kompensoida muutoksen kunnille yhteisöveron jako-osuuden korotuk-sella.

Kiinteistövero kertyy talousarviovuonna arviolta 2,2 miljoonaa euroa.

Verotulojen jakauma:

Verotulojen jakauma	TP 2021	TA+MUUT. 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%
	32 979 151	32 084 000	18 001 000	18 225 000	-43 %
Kunnan tulovero	25 855 395	26 487 000	12 639 000	12 868 000	-51 %
Kiinteistövero	2 133 302	2 120 000	2 171 000	2 166 000	2 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 990 455	3 477 000	3 191 000	3 191 000	-8 %

3.2 Talousarvion muutokset ja kehittämistavoitteet

Kuntalain muutoksen myötä valtuuston on asetettava määrärahojen lisäksi kullekin tulosalueelle määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet. Myös tavoitteiden sitovuus voidaan määritellä talousarviossa. Toiminnalliset tavoitteet on laadittu tulosalueittain valtuustoon nähden sitoviksi. Toiminnalliset tavoitteet sisältävät vuosittaista jatkuvaa toimintaa sekä valtuuston antamien erityistavoitteiden toteuttamistoimia.

Talousarvion laadinnassa on otettu huomioon strategian mukaiset tavoitteet ja niiden vaikutukset toimintaan. Suunnittelussa on huomioitu toimialojen ja tytäryhtiöiden kanssa käydyissä talousarvioneuvotteluissa esille nostetut asiat.

Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet on ryhmitelty strategiassa määritellyn sektoriluokituksen mukaan: elinvoima, hyvinvointi, sijainti, imago ja konserni.

3.3 Talousarvion sitovuus ja toimintaohjeet

Määrärahat ovat käytettävissä kunnan lakimääräisiin tehtäviin ilman eri perusteluja ja kaupunginvaltuuston päätöksellä kaupungille otettuihin tehtäviin. Kaupungin toimialaa ei saa laajentaa ilman valtuuston tekemää päätöstä. Toimialamuutokset on esitettävä talousarvioperusteluissa.

Talousarviokirjassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat koko kaupungin toimintakate, tulosalueiden toimintakatteet, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut (nettona) sekä suunnitelman mukaiset poistot yhteensä. Investointimäärärahat ovat sitovia hankekohtaisesti nettona. Rahoituslaskelman sitovia tavoitteita ovat toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahavarojen muutos.

Käyttötalouden perustelujen sitovuudesta on otettava huomioon lisäksi se, että mikäli kuntalaisille tuotettavassa palveluvalikoimassa, palvelutuotannon määrässä tai laadussa tai palveluverkossa tapahtuu talousarvioon nähden oleellisia muutoksia, on muutokset tuotava kaupunginvaltuustoon.

Määrärahoja koskevat perusteluosan tekstit ohjaavat tulosalueiden toimintaa. Mikäli perusteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, on niistä informoitava kaupunginhallitusta.

Talousarvio on laadittu jokaiselle tulosityksikölle kustannuspaikoittain sekä tarvittaessa toiminnoittain ja kohteittain. Talousarviokirjassa esitetään toimintatuotot ja toimintakulut nettona tulosalueittain sekä tarkemmin eriteltynä toimialoittain.

Käyttösuunnitelman on pysyttävä valtuuston antamissa tulosaluekohtaisissa rajoituksissa ja tavoitteissa. Jos hanketta ei ole mainittu talousarvioperusteluissa ja se ylittää tuloalueen toimintakatteen, voi hanke toteutua vain kaupunginvaltuuston hyväksynnällä. Hyväksytyn toimintakatteen sisällä tulosalue voi muuttaa talouttaan itsenäisesti.

Tulosalueiden ja toimialojen ei tarvitse tehdä erillisiä käyttötaloussuunnitelmia, jos kaupunginhallitus tai lautakunta ei erikseen määrää.

Kaupunginhallitus raportoi valtuustolle tavoitteiden toteutumisesta osavuosi- ja tilinpäätöksen yhteydessä. Osavuosi- ja tilinpäätökset laaditaan maaliskuun, kesäkuun ja syyskuun lopun tilanteista ja koko toimintavuosi raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Konserniyhtiöiden toiminnallisten tavoitteiden toteumat raportoidaan toisen (kesäkuun) osavuosikatsauksen yhteydessä.

Lautakunnat päättävät omalta hallintokunnaltaan vaadittavasta sisäisestä raportoinnista.

Talousarviolainojen ottaminen ja lyhentäminen

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa talousarviossa oleva lainamäärä joko kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja niin, että päätös koskee

- lainan ennen aikaisesta takaisinmaksamista sekä laina-ehdojen muuttamista talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa

- talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään kaksi vuotta ja enintään 20 vuotta

- talousarviolainaa, jonka nimelliskorko lainanotosta päätettäessä voi olla enintään 5 prosenttia

- talousarviolainaa, jonka emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korkoprosentti saa olla enintään 5 prosenttia.

Kaupunginjohtajalla on oikeus tehdä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään hyväksytyssä talousarviossa olevan lainakannan verran. Vaihtosopimuksia voidaan tehdä kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä.

Tilapäisluoton ottaminen

Talusojohtajalla on maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus ottaa kassalainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 6 miljoonaa euroa.

Tilapäisten kassalainojen ja tytäryhtiölainojen myöntäminen

Kaupunginhallituksella on oikeus myöntää korkeintaan kahden vuoden mittaisia ja korkeintaan 100 000 euron suuruisia väliaikaisrahoituksia yhdistyksien tai yhteisöjen hankkeiden toteuttamiseen. Väliaikaisrahoituksen ehtona on, että Leader tai muu luotettava julkinen rahoittaja on tehnyt hankkeesta positiivisen rahoituspäätöksen. Kaupunginhallitus arvioi jokaisen lainan erikseen. Kaupunginhallitus päättää talousarviossa hyväksytyjen investointilainojen antamisesta tytäryhtiöille.

4 Käyttötalousosa

Kaupunki järjestää ja tuottaa hyvinvointi- ja elinvoimapalveluja. Kaupungin tuotanto-organisaatio jakaantuu hyvinvointi- ja elinvoimapalveluihin.

Elinvoimapalvelut muodostuvat kaupunginhallituksen ja kaupunkirakennepalvelujen toimialoista.

Elinvoimapalvelujen kaupunginhallituksen toimiala vastaa erityisesti elinvoiman ja työllisyyden edistämisestä, sekä strategisesta maankäytöstä. Se vastaa koko organisaation ja rajapintojen hallinnon, henkilöstön, talouden ja työllisyyden, sekä konserniohjauksen yhteensovittamisesta ja muista yleisistä toimintaedellytyksistä.

Elinvoimapalvelujen kaupunkirakennepalveluiden toimiala vastaa erityisesti toimivan ja viihtyisän elinympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tavoitteena on toimiva ja turvallinen kaupunki, joka vastaa hyvin asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.

Hyvinvointipalvelut toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta sekä vaikuttamistoimielinten toiminnasta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteen sovittaa hyvinvointipalvelut toimialan toimintaa. Johtoryhmä koostuu hyvinvointipalvelujen toimialan johtavista viranhaltijoista.

Toimialat jakautuvat tulosalueisiin, joista osa jakautuu tulosityksiköihin.

Kaupunginhallituksen toimialan tulosalueet ovat hallintopalvelut, ruokahuoltopalvelut ja maaseutupalvelut.

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala jakaantuu kolmeen tulosalueeseen, jotka ovat maankäyttö- ja lupapalvelut, tilapalvelut ja kuntatekniikan palvelut. Maankäyttö- ja lupapalvelut jakaantuvat maankäytön ja lupa-asioiden (rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun) tulosityksiköihin. Tilapalveluihin kuuluu kaksi tulosityksikköä, rakennuttaminen ja isännöinti. Kuntatekniikan palveluihin kuuluu kadunrakennuksen tulosityksikkö.

Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut. Opetus- ja koulutuspalvelut tulosalueen tulosityksiköitä ovat: Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatuksen alue 1 ja varhaiskasvatuksen alue 2 tulosityksiköt. Vapaa-aikapalvelujen tulosityksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosityksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo.

Kirjanpidon takia hyvinvointivointipalveluissa on käytössä hyvinvointipalveluiden hallinnon tulosalue ja kaupunkirakennepalveluissa kaupunkirakennepalveluiden hallinnon tulosalue. Näiden teknisten, hallintonsäädösten poikkeavien, tulosalueiden talousarviota ei esitetä talousarviossa, vaan summat kuuluvat suoraan toimialojen talousarvioihin. Hallinnon tulosalueiden kustannukset vryörytetään tilastoinnissa muille tulosalueille.

4.1 Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaisessa vakiomuotoisessa tilintarkastuskertomuksessa annetaan mm. lausunto sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Vaikka henkilö ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvollisaseman puuttuminen vapauta esimiehiä toiminnan valvontavastuusta.

Talousarviossa asetetaan valtuuston nähden sitovat talousarviotavoitteet. Tilivelvollisia ovat myös luottamushenkilöt. Tilivelvollisen määrittää lopullisesti tilintarkastaja tilintarkastuksen yhteydessä.

Tilivelvolliset vuoden 2023 talousarviossa tulosalueittain

Nurmeksens kaupunki kokonaisuudessaan: Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja

Kaupunginhallituksen toimiala: Kaupunginhallitus, Kaupunginjohtaja, Talousjohtaja

- Hallintopalvelut: Hallintojohtaja
- Ruokapalvelut: Ruokapalvelupäällikkö
- Maaseutupalvelut: Hallintojohtaja

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala: Kaupunkirakennelautakunta, Tekninen johtaja

- Kuntatekniikan palvelut: Kuntatekniikanpäällikkö
- Maankäyttö- ja lupapalvelut: Maankäyttöpäällikkö
- Tilapalvelut: Tilapalvelupäällikkö

Hyvinvointipalvelujen toimiala: Hyvinvointilautakunta, Hyvinvointijohtaja

- Kulttuuripalvelut: Kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö
- Opetus- ja koulutuspalvelut: Hyvinvointijohtaja
- Vapaa-aikapalvelut: Vapaa-aikapalvelujen tulosaluepäällikkö
- Varhaiskasvatuspalvelut: Varhaiskasvatuksen tulosaluepäällikkö

Investoinnit toteuttavien yksiköiden mukaisesti tekninen johtaja, kuntatekniikanpäällikkö, tilapalvelupäällikkö, hyvinvointijohtaja, kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö tai hallintojohtaja

4.2 Käyttötalouden perusteet

Talousarvion laadinnassa on käytetty palkankorotuksien laskennassa 3 prosentin korotusta. Sivukulut määräytyvät oheisen taulukon mukaisesti:

Työn sivukulut	2020	2021	2022	TA2023
KuEL-palkkaperusteinen eläkemaksu	15,69 %	15,69 %	16,05 %	16,05 %
VAEL-maksut	16,78 %	16,78 %	16,66 %	16,66 %
Tytökyvyttömyyseläkemaksu	1,34 %	1,31 %	1,14 %	1,14 %
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu	1,00 %	1,00 %	1,34 %	1,54 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,60 %	1,70 %	1,70 %	1,70 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,70 %	0,80 %	0,80 %	0,80 %

Myöhemmissä taulukoissa esitys LTK 2023 tarkoittaa hallintokunnan alkuperäistä esitystä lautakunnalle ja ennen kaupunginjohtajan talousarvioneuvotteluja tehtyjä muutoksia. KJ2 2023, SV2024 ja SV 2025 ovat valtuuston käsittelyn jälkeen valtuuston hyväksymiä talousarvion päätöksiä.

Suunnitelmavuosien SV2024 ja SV2025 talousarviossa tuloja on kasvatettu 2,0 %, palkkoja 3 % ja muita menoja 2 % edellisestä vuodesta, kokouspalkkiot on pidetty vuoden 2022 tasossa.

5 Toimialojen talousarviotavoitteet

Nurmes

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot							
Myyntituotot	6 578 442	5 956 873	2 444 114	2 494 114	-58,1 %	2 543 997	2 594 876
Maksutuotot	881 443	668 200	310 300	310 300	-53,6 %	316 506	322 834
Tuet ja avustukset	655 272	331 250	492 385	592 385	78,8 %	604 233	616 317
Muut toimintatuotot	7 598 064	7 846 220	8 026 006	8 038 106	2,4 %	8 198 866	8 362 841
Toimintatuotot	15 713 221	14 802 543	11 272 805	11 434 905	-22,8 %	11 663 602	11 896 868
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-19 076 310	-19 524 200	-17 241 634	-17 070 575	-12,6 %	-17 559 997	-17 907 134
Palkat ja palkkiot	-14 905 129	-15 430 147	-13 663 471	-13 568 346	-12,1 %	-13 884 369	-14 158 646
Henkilösivukulut	-4 171 182	-4 094 053	-3 578 163	-3 502 229	-14,5 %	-3 675 628	-3 748 488
Eläkekulut	-3 474 259	-3 497 220	-3 055 086	-2 955 391	-15,5 %	-3 115 960	-3 177 687
Muut henkilösivukulut	-696 923	-596 833	-523 077	-546 838	-8,4 %	-559 668	-570 801
Palvelujen ostot	-56 602 693	-56 098 718	-10 767 168	-10 528 892	-81,2 %	-10 739 478	-10 954 223
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 746 357	-3 850 536	-4 114 676	-4 114 676	6,9 %	-4 196 974	-4 280 871
Avustukset	-1 811 976	-1 604 500	-1 615 700	-1 585 700	-1,2 %	-1 617 414	-1 649 763
Muut toimintakulut	-4 565 577	-4 543 752	-5 445 676	-5 445 676	19,8 %	-5 554 588	-5 665 679
Toimintakulut	-85 802 913	-85 621 706	-39 184 854	-38 745 519	-54,7 %	-39 668 451	-40 457 670
Toimintakate	-70 062 103	-70 809 163	-27 904 049	-27 302 614	-61,4 %	-27 996 689	-28 552 479
Verotulot	32 979 152	32 084 000	18 001 000	18 225 000	-43,2 %	17 364 000	17 429 000
Valtionosuudet	41 442 465	43 543 954	13 351 069	13 507 182	-69,0 %	13 507 182	13 507 182
Korkotuotot	265 359	225 000	610 000	610 000	171,1 %	840 000	840 000
Muut rahoitustuotot	347 944	475 000	450 000	450 000	-5,3 %	450 000	450 000
Korkokulut	-91 966	-112 000	-350 000	-350 000	212,5 %	-320 000	-317 000
Muut rahoituskulut	-12 860	-18	0	0	-100,0 %	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	508 476	587 982	710 000	710 000	20,8 %	970 000	973 000
Vuosikate							
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-4 505 190	-5 398 432	-6 035 106	-6 080 525	12,6 %	-6 080 525	-6 080 525
Arvonalentumiset							
Poistot ja arvonalentumiset							
					-11		
Tilikauden tulos	362 800	8 341	-1 877 086	-940 957	380,9 %	-2 236 032	-2 723 822
					-11		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	859 179	8 341	-1 877 086	-940 957	380,9 %	-2 236 032	-2 723 822

5.1 Kaupunginhallituksen toimiala

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunginhallituksen toimiala vastaa kunnan yleisistä hallinnollisista toimintaedellytyksistä, asioiden valmistelusta kaupunginhallitukselle, ruokapalveluista, maatalousyrittäjien lomituspalveluista ja maaseutuhallinnon järjestämisestä. Kaupunginhallituksen toimialan tulosalueet ovat hallintopalvelut ja ruokapalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Toimialan henkilöstömäärältään suurin tulosalue on ruokapalvelut. Ruokapalveluissa työskentelee 11 vakinaista ruokapalvelutyöntekijää ja 1 ruokapalveluesimies. Hallintopalvelut tulosalueella työskentelevät kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, konsernijohtaja, talousjohtaja, johdon sihteeri, työsuojelupäällikkö, asianhallintapäällikkö, työllisyysohjaaja, työllisyyskoordinaattori ja viisi toimistosihiteeriä. Lomituspalveluiden toimipiste ovat Kuntalaisten Talolla Valtimolla. Asiakaspalvelupäiviä järjestetään muissa yhteistoiminta-alueiden kunnissa. Hallintopalvelulla on asiakaspalvelupisteet sekä Kuntalaisten Talolla että kaupungintalolla, hallintopalvelujen toimipiste on kaupungintalolla. Ruokapalveluilla on valmistuskeittiö koulukeskuksessa Valtimon pitäjässä sekä 3 jakelukeittiötä Nurmeksen taajamassa.

Nurmeksen maaseutuhallinnon toiminnot siirtyivät ostopalveluina 1.1.2021 osaksi Liperin kunnan järjestämiä Joensuun seudun maaseutupalveluita, eikä maaseutuhallinto kuulu enää kaupungin toimintaorganisaatioon. Hallintosäännön mukaisesti maaseutuhallinto on kuitenkin oma tulosalueensa, jonka taloutta seurataan toimintakatetasolla valtuuston nähdessä sitovasti. Vuoden 2023 talousarviossa maaseutuhallinnon toimintakateen sitovuus on -73 099 euroa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) irtisanoi Nurmeksen kaupungin kanssa voimassa olevan lomituspalvelujen järjestämisen toimeksiantosopimuksen päättymään vuoden 2022 loppuun. Mela valitsi Tohmajärven kunnan koko Pohjois-Karjalan lomituspalvelujen järjestäjäkunnaksi, johon muut paikallisyksiköt yhdistyivät ja henkilöstö siirtyi liikkeen luovutuksella 1.1.2023.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Tähän liittyvänä muutoksena Nurmeksen kaupungin toimipalvelualueesta ruokapalvelu- ja puhtauspalvelun henkilöstöä siirtyi vanhoina työntekijöinä yhteensä 15 Polkka- Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle 1.11.2022.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus vastaa kaupunginhallituksen toimialan omien tehtäväalueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Hallintosäännön ja konserniohjeen päivitys: Viimeisin päivitetty hallintosääntö on tullut voimaan 1.8.2021. Nyt voimassa oleva konserniohje on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 24.5.2017.

Toimialan riskienhallinta

Toimialan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimialan toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit, sekä vahinkoriskit.

Koronaepidemian aiheuttamat riskit koskevat edelleen jokaista toimialan työyksikköä ja tulosaluetta. Koronaepidemiariskit voivat kuulua kaikkiin neljään riskien pääryhmään. Koronariskien hallitsemiseksi tehdään työyksiköissä tartuntatautien riskiarviointia säännöllisesti koronatilanteen muuttuessa paikallisesti,

alueellisesti tai valtakunnallisesti. Fyysisten tapaamisten riskiä arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja noudatetaan suojautumisesta, turvaväleistä, käsihygieniasta annettuja ohjeita. Etätöitä toteutetaan voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Erityisen suuret taloudelliset ja toiminnalliset koronaepidemian riskit ovat ruokapalvelussa, jossa toiminta voidaan joutua hyvin nopeasti muuttamaan asiakasorganisaatioiden toiminnan muuttuessa. Koronaepidemiasta on seurannut henkilöstön psykofyysisen kuormituksen kasvu. Kuormitukseen pyritään vaikuttamaan tilanteen mukaisilla toimintaohjeilla, työvuorosunnittelussa, työtehtävien ja lomien uudelleen järjestelyissä mahdollisuuksien mukaan.

Ruokapalvelut tulosalueella toimintaympäristön muutos hyvinvointialueen tukipalvelujen tuottamisen osalta on vaikutuksiltaan erittäin suuri. Elintarveturvallisuuden riskit ovat edelleen merkittäviä, niihin varaudutaan tehostamalla omavalvontaa ja ottamalla käyttöön uusi sähköinen omavalvontajärjestelmä.

Henkilöstöriski on kohonnut asianhallinnassa. Toimenpiteet riskien pienentämiseksi kaikilla tulosalueilla ovat rekrytointi, uusien sijaisten nimeäminen ja heidän perehdyttämisensä. Talous- ja palkkahallinnon hoitaminen on siirretty Meitalle.

Eduskuntavaalien toteutuksessa riskeinä ovat henkilöstön vaihtuvuus vaalitehtävissä. Ennakoöänestyksen vaalivirkailijoista valtaosa on hoitanut tehtävää oman toimen ohessa. Ajankohdasta johtuen heillä tilipäätösvalmisteluun ja vuodenvaihteen toiminnan käynnistämisestä johtuen paljon työtehtäviä. Riskiin varaudutaan pyrkimällä rekrytoimaan aikaisempaa enemmän määräaikaisia vaalivirkailijoita.

Kaupunginhallituksen toimiala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot							
Myyntituotot	4 744 427	4 603 629	1 049 983	1 049 983	-77,2 %	1 070 983	1 092 402
Maksutuotot	435 327	331 700	0	0	-100,0 %	0	0
Tuet ja avustukset	353 174	238 900	392 500	392 500	64,3 %	400 350	408 356
Muut toimintatuotot	47 632	6 000	0	0	-100,0 %	0	0
Toimintatuotot	5 580 560	5 180 229	1 442 483	1 442 483	-72,2 %	1 471 333	1 500 758
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-4 831 500	-4 724 075	-2 091 337	-2 085 804	-55,8 %	-2 132 670	-2 171 865
Palkat ja palkkiot	-3 616 110	-3 613 966	-1 677 060	-1 677 060	-53,6 %	-1 707 692	-1 738 937
Henkilösivukulut	-1 215 390	-1 110 109	-414 277	-408 744	-63,2 %	-424 978	-432 928
Eläkekulut	-1 027 429	-969 060	-352 181	-343 748	-64,5 %	-358 729	-365 404
Muut henkilösivukulut	-187 961	-141 049	-62 096	-64 996	-53,9 %	-66 249	-67 524
Palvelujen ostot	-50 056 827	-49 062 378	-3 293 823	-3 305 547	-93,3 %	-3 371 658	-3 439 080
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-984 014	-1 007 626	-508 650	-508 650	-49,5 %	-518 823	-529 197
Avustukset	-1 133 654	-800 000	-820 000	-820 000	2,5 %	-836 400	-853 129
Muut toimintakulut	-700 572	-737 928	-823 847	-823 847	11,6 %	-840 324	-857 130
Toimintakulut	-57 706 567	-56 332 007	-7 537 657	-7 543 848	-86,6 %	-7 699 875	-7 850 401
Toimintakate	-52 126 008	-51 151 778	-6 095 174	-6 101 365	-88,1 %	-6 228 542	-6 349 643
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-75 288	-64 835	-72 861	-72 861	12,4 %	-72 861	-72 861
Poistot ja arvonalentumiset							
Tilikauden tulos	-52 201 295	-51 216 631	-6 168 035	-6 174 226	-87,9 %	-6 301 403	-6 422 504
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-52 201 295	-51 216 631	-6 168 035	-6 174 226	-87,9 %	-6 301 403	-6 422 504

5.1.1 Hallintopalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

"Hallintopalvelut huolehtii valtuuston, kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaikuttamistoimielinten toimintaan liittyvistä hallinnollisista tehtävistä ja muista yleisistä toimintaedellytyksistä. Talouden ja konserniohjauksen yhteensovittamisesta, työllisyyden edistämisestä, sekä strategisesta maankäytöstä. Se vastaa organisaation hallinnon, henkilöstön, työsuojelun, yhteistoiminnan, viestinnän ja työllisyyden yhteensovittamisesta ja rajapinnoista.

Tulosalueella kaupunginhallitus jakaa 20 000 euroa avustuksia yhdistyksille ja muille toimijoille sekä 500 euroa vaipparahaa jokaisen uuden syntyneen nurmeslaisen perheille. Nurmeksen kaupunki korvaa nurmeslaisten synnyttäjien synnytyksestä aiheutuvat välittömät kustannukset."

Hallintopalvelut

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	379 834	242 800	410 000	410 000	68,9 %	418 200	426 563
Toimintakulut	-52 528 093	-51 374 364	-6 456 763	-6 465 581	-87,4 %	-6 596 730	-6 725 195
Toimintakate	-52 148 258	-51 131 564	-6 046 763	-6 055 581	-88,2 %	-6 178 530	-6 298 632
Suunnitelman muk. poistot	-50 447	-50 384	-50 334	-50 334	-0,1 %	-50 334	-50 334
Tilikauden tulos	-52 198 705	-51 181 948	-6 097 097	-6 105 915	-88,1 %	-6 228 864	-6 348 966

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
ELINVOIMA	Jurttivaaran kehittäminen	Suunnittelutyöryhmän perustaminen eri toimialueiden ja Pikesin kanssa.	1415 Kaupunginhallitus
ELINVOIMA	Osallistavan budjetoinnin kokeilu	Nurmeksen kaupunki päättää kokeilla osallistavaa budjetointia vuoden 2023 aikana. Talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitettiin 10.000 euroa. Osallistuvassa budjetoinnissa nurmeslaiset kutsutaan mukaan kehittämään omaa kaupunkiaan. Asukkaat pääsevät päättämään siitä, miten julkisia varoja käytetään.	1425 Hallintopalvelut
ELINVOIMA	TE-palvelualueen kumppanit	Yhteistyö mm. Kainuun (Kuhmo, Sotkamo), Pohjois-Karjalan kuntien kanssa (etenkin Juuka ja Lieksa) ja Pohjois-Savon kanssa. Säännölliset yhteistyöpalaverit. Huomioidaan myös Riveria yhteistyökumppanina.	1425 Hallintopalvelut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Käytetään palkkatukityöpaikkojen palkkoihin, varusteisiin ja työnjohdon järjestämiseen 366 000 euroa (netto). Palkkatukijaksoja jatketaan tarvittaessa kaupungin omalla rahoituksella, kunnes työssäoloehdot täyttyvät. Palkkatukipaikkoja kohdennetaan ensisijaisesti alle 35-vuotiaille ja yli 300 päivää työttömänä olleille. Palkkatukityötä tehostetaan kaupungin omissa työyksiköissä ja järjestöyhteistyöllä.	1425 Hallintopalvelut

ELINVOIMA	Asukasmarkkinointi: kampanja 2	Ystävänäpäiväkortit sekä uusien paikkakunnalle muuttaneiden henkilöiden muistaminen, messuilla käynti	1425 Hallintopalvelut
ELINVOIMA	Ensiasunnon kannustuspalkkio	Jos ostat asunnon Nurmeksesta saat 2000 € ensiasunnon kannustuspalkkion (ehdot ja haku).	1425 Hallintopalvelut
ELINVOIMA	2. asteen koulutuksen kehittäminen	Yhteistyössä Nurmeksen yrittäjät ry, Rieveria ja Nurmeksen kaupunki (kaikki toimialueet ja Pikes).	1425 Hallintopalvelut
IMAGO	Digiohjelma	Digiohjelman laadinta vuosille 2023-2025	1425 Hallintopalvelut
IMAGO	Viestintäohjelma	Viestintäohjelman laadinta vuosi 2023	1425 Hallintopalvelut
IMAGO	Kansanjuhla 50-v. 31.12.2023	Kansanjuhlan 50 v- suunnittelu ja toteutus.	1415 Kaupunginhallitus
IMAGO	Vuoden yrittäjäkunta	Pikes, Nurmeksen yrittäjät ry ja Nurmeksen kaupunki yhteistyön lisääminen	1425 Hallintopalvelut
IMAGO	Nurmeksen uusi ilme	Vahvistetaan nykyistä ilmettä yhdessä kaupunkikonsernin kanssa.	1425 Hallintopalvelut
KONSERNI	Konserniohjeen ja hallintosääntöön päivitys	Hallintosääntö ja konserniohje päivitetään tarpeellisilta osin.	1425 Hallintopalvelut
KONSERNI	Kuntalaisten tietoisuus konserniyhtiöistä	Nurmeksen kaupungin nettisivuille "konsernikokonaisuus", josta linkit tytäryhtiöiden omille nettisivuille.	1425 Hallintopalvelut
KONSERNI	Konsernin yhteistoimintakäytännöt	Määritetään systemaattiset yhteistoimintakäytännöt ja kirjataan konserniohjeeseen.	1415 Kaupunginhallitus
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Valmistellaan maaseutuparlamenttia 2024 yhdessä Pikesin ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa.	1425 Hallintopalvelut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Kehitetään Katurin toimintaa yhdessä kuntalaisten ja vaikuttamistoimielinten kanssa.	1425 Hallintopalvelut

5.1.2 Ruokahuoltopalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Ruokapalvelussa on 11 vakituista työntekijää kolmessa eri toimipisteessä, Valtimon tuotantokeittiössä sekä Kirkkokadun ja Porokylän koulujen palvelukeittiöissä.

Valtimon tuotantokeittiössä valmistetaan ja jäähdytetään arkisin noin 1100 ateriaa päivässä. Ateriat kuljete-
taan kylmänä kouluille ja päiväkoteihin. Kouluilla ruokapalvelun henkilökunta lämmittää ja tarjoilee ateriat op-
pilaille.

Suurimmat toimintakulut ruokapalveluilla ovat henkilöstökulut ja elintarvikkeiden hankintakulut. Suuret kus-
tannukset aiheutuvat myös aterioiden kuljetuksista ja ICT-palveluista.

Ruokapalvelun henkilökunta käsittelee ruokapalvelun ajankohtaisia asioita kuukausittain pidettävissä henki-
löstöpalavereissa. Nurmeksien kaupungin sisäisten asiakkaiden ajankohtaisia ruokapalveluun liittyviä asioita
käsitellään vähintäänkin kaksi kertaa vuodessa kokoontuvassa ravitsemistyöryhmässä. Lisäksi ruokapalvelu-
päällikkö ja -vastaava tapaavat päiväkotiapulaisia vähintään kaksi kertaa vuodessa ruokapalveluun liittyvissä
asioissa.

Ruokapalvelu hyväksyttiin Portaattaloukseen -ohjelmaan 9.3.2020. Ohjelmassa ruokapalvelut on jaettu kah-
teen eri ryhmään asiakaskunnan ja ruokailijan mukaan, kouluruokailuun ja päiväkotiruokailuun. Kouluruo-
kailu on kolmannella portaalla ohjelmassa, kahdeksalla porrastuotteella ja luomuprosentti on 14. Päiväkotiruokailu on saavuttanut ohjelman neljännen portaalla, kahdeksalla porrastuotteella ja tarjottujen aterioiden
määrästä luomuprosentti on peräti 21. Tulevaisuudessa tavoittelemme Maa- ja metsätalousministeriön
Luomu 2.0 -ohjelman yhtä päätavoite, jossa tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä Luomun käytön lisäämi-
nen 25 prosenttiin julkisissa ammattikeittiöissä.

Ruokahuoltopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	2 429 816	2 479 672	1 032 483	1 032 483	-58,4 %	1 053 133	1 074 195
Toimintakulut	-2 359 763	-2 434 153	-1 007 795	-1 005 168	-58,7 %	-1 028 584	-1 049 154
Toimintakate	70 053	45 519	24 688	27 315	-40,0 %	24 549	25 041
Suunnitelman muk. poistot	-24 841	-14 451	-22 527	-22 527	55,9 %	-22 527	-22 527
Tilikauden tulos	45 212	31 068	2 161	4 788	-84,6 %	2 022	2 514

Talousarviovuoden tavoitteet

Sektor	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Portaat Luomuun ohjelmassa jatkaminen ja luomutuotteiden käytön lisääminen • Luomusuunnitelmien päivittäminen Portaat Luomuun ohjelmaan. • Lisätään luomutuotevalikoimaan vähintään yksi uusi luomutuote. • Luomuprosentin nostaminen yhdellä prosenttiyksiköllä. • Luomuruokapäivä järjestetään kerran vuodessa.	1470 Ruokahuoltopalvelut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Ruokahävikin vähentäminen • Seurataan ruokahävikin määrän kehitystä Biovaaka palvelussa • Kouluilla kampanjoidaan laushävikin vähentämiseksi • Päiväkodeilla pyritään siirtymään ruoantilaamiseen kiloina valmistushävikin vähentämiseksi	1470 Ruokahuoltopalvelut
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Lähiruuan osuuden kasvattaminen raaka-aineiden osalta mahdollisuuksien mukaan.	1470 Ruokahuoltopalvelut

5.2 Kaupunkirakennepalvelujen toimiala

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Kaupunkirakennepalveluiden toimiala vastaa erityisesti toimivan ja viihtyisän elinympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tavoitteena on elinvoimainen ja toimiva kaupunki, joka vastaa asukkaiden ja elinkeinoelämän muuttuvia tarpeita.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Kaupunkirakennetoimiala jakaantuu kolmeen tulosalueeseen, joita ovat maankäyttö- ja lupapalvelut, tilapalvelut ja kuntatekniikan palvelut. Maankäyttö ja lupapalveluiden tulosalue jakaantuu lupa-asioiden ja maankäytön tulosityksiköihin. Tilapalvelujen tulosalue jakaantuu kunnossapidon ja kiinteistöpalveluiden tulosityksiköihin. Kuntatekniikan palvelujen tulosityksikkö on kadunrakennus. Talousarviossa kaupunkirakennehallinnon hallinto on omana laskennallisena tulosalueena.

Kaupunkirakennepalvelujen toimihenkilöiden toimipiste sijaitsee Kirkkokatu 14:ssa.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunkirakennelautakunta vastaa omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hallintosäännön ja hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Riskienhallinta

Kaupunkirakennelautakunnan tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Pohjois-Karjalassa sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sekä pelastustoimen palvelut tuottaa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystaloudellisten kuntayhtymä Siun Sote vuoden 2022 loppuun saakka. Tehtävät siirtyvät Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Nurmeksien kaupungin omistamat Sote -kiinteistöt on vuokrattu Siun Sotelle ja 1.1.2023 lukien Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Kaupunki vastaa myös osittain tilojen kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluista, sekä kunnossapitotoista. Sote -uudistus tulee vaikuttamaan olennaisesti Tilapalvelut -tulosalueen talouteen ja henkilöstöresursseihin. Riskejä pyritään minimoimaan tehokkaalla tilankäytöllä (toimitilaohjelma), sekä kiinteistönhoito- ja puhtauspalveluiden ajantasaisella työmäärän mitoituksella.

Taloudelliset riskit

Ääri-ilmiöt ja poikkeukselliset olosuhteet etenkin talviaikaan voivat aiheuttaa ennakkoimattomia kustannuksia tilapalveluissa ja kuntatekniikassa. Vuosivaihtelu on suurta esim. auringon-, hiekoitus-, kattoluumityö- lumen ajo-, rakennusten lämmityskustannusten kohdalla.

Ukrainan sota näkyy EU-maissa voimakkaana kustannusten nousuna etenkin energian osalta. Myös pakotteet voivat vaikuttaa kaupungin tekemiin hankintoihin. Sähkön hinnan odotetaan kuitenkin tasaantuvan Olkiluoto 3 -ydinvoimalan käynnistettyä toimintansa, mutta epävarmuus jatkuu myös vuoden 2023 näkymissä. Sähkötaloudellisten kustannusten nousua pyritään hillitsemään tehostetuilla energiansäästötoimenpiteillä.

Työkustannuksia hillitään usean vuoden mittaisilla puitesopimuksilla ja selkeillä sopimusehdoilla. Rakennusten käyttökustannukset saadaan pidettyä kohtuullisina niiden energiatehokkuutta parantamalla ja minimoimalla purkukuntoisten rakennusten käyttökustannukset.

Toiminnalliset riskit

Avainhenkilöiden osaamisen ja työpanoksen pysyvyys sekä resurssien voimavarojen rajallisuus on luettava riskiksi kaupunkirakennepalveluissa. Työssä jaksamiseen on kiinnitettävä nykyisessä maailmantilanteessa ja jatkuvassa muutoksessa entistä enemmän huomiota.

Monet tehtävistä ovat asiantuntijatehtäviä, ja avainhenkilöiden takana on paljon tietoa, jota ei välttämättä ole taltioitu minnekään. Myös osaavan henkilöstön saatavuudessa on viime vuosina ilmennyt vaikeuksia.

Sitoutuneisuutta pyritään lisäämään selkeyttämällä työnkuvia ja kehittämällä palkitsemisjärjestelmiä.

Varamiesjärjestelmää kehittämällä tietoa saadaan jaettua useammalle henkilölle ja ennakoivalla rekrytoinnilla edistetään tiedon siirtoa uusille työntekijöille.

Ulkopuolinen uhka henkilöihin, tekniikkaan tai tietojärjestelmiin, tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta. Kaupungin vastuulle kuuluvat tietoliikennejärjestelmät ovat varmistettuja ja niiden suojausta parannetaan koko ajan.

Koronaepidemian tai muun pandemian laajeneminen ja leviäminen Nurmeksessa ja sen kautta muodostuva henkinen kuormittavuus sekä mahdolliset tilojen sulkemiset, henkilökunnan sairauspoissaolot ja sijaistarpeen huomattava kasvu. Koronapandemian aikaan luodut sijaisuus-, etätyö- ja vuoroviikkojärjestelyt ovat tulleet testatuiksi ja osoittautuneet toimiviksi. Etätyöyhteydet on otettu laajasti käyttöön.

Toiminnassa on huomioitava ja ennakoitava se, että Ukrainan sodan vuoksi komponenttipula aiheuttaa viivästyksiä joidenkin tuotteiden toimitusaikoihin ja saatavuuteen. Ukrainan tilanteen vuoksi on myös tiedostettava hybridi-vaikuttamisen riskit erityisesti informaatio- ja kybervaikuttamisen osalta.

Nurmeksen kaupungin valmiussuunnitelmaa ollaan parhaillaan päivittämässä.

Vahinkoriskit

Lisääntyvät tykkylumituhot ja myrskyt ovat nykyisin lisääntyneet ja aiheuttavat usein taloudellisesti merkittäviä menetyksiä, mutta myös henkilövahingot ovat mahdollisia. Myös havumetsien hyönteistuhot on huomiotava metsänhoidossa.

Ennakoivilla metsänhoitotoilla voidaan merkittäväällä tavalla ennalta ehkäistä tykkylumi-, myrsky- ja hyönteistuhot. Varavoimakoneilla turvataan sähkön saanti strategisesti tärkeissä kohteissa. Ajantasainen varautumissuunnitelma mahdollistaa nopean toiminnan ja sitä kautta voidaan myös vahinkojen laajuutta pienentää.

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkvallan seurauksena. Lukitusjärjestelmän uusiminen ja kameravalvonnan tehostaminen ehkäisevät ilkvallaa. Automaatiojärjestelmien avulla rakennusten turvallisuutta, olosuhteita ja rikkoutumisia pystytään valvomaan paremmin ja epäkohtiin kyetään puuttumaan nopeasti.

Kaupunkirakenne- palvelujen toimiala

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 694 659	1 227 514	1 251 231	1 301 231	6,0 %	1 327 256	1 353 801
Maksutuotot	104 699	80 000	70 000	70 000	-12,5 %	71 400	72 828
Tuet ja avustukset	31 772	3 000	0	0	-100,0 %	0	0
Muut toimintatuotot	7 495 443	7 798 620	7 975 706	7 987 806	2,4 %	8 147 560	8 310 510
Toimintatuotot	9 326 574	9 109 134	9 296 937	9 359 037	2,7 %	9 546 216	9 737 139
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 170 266	-3 377 204	-3 094 269	-3 040 794	-10,0 %	-3 162 918	-3 225 844
Palkat ja palkkiot	-2 420 735	-2 595 483	-2 423 426	-2 395 172	-7,7 %	-2 473 651	-2 522 844
Henkilösivukulut	-749 531	-781 721	-670 843	-645 622	-17,4 %	-689 267	-703 000
Eläkekulut	-641 422	-682 095	-577 799	-549 180	-19,5 %	-589 657	-601 402
Muut henkilösivukulut	-108 109	-99 626	-93 044	-96 442	-3,2 %	-99 610	-101 598
Palvelujen ostot	-2 473 954	-2 475 340	-2 695 104	-2 445 104	-1,2 %	-2 494 006	-2 543 871
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 214 763	-2 241 090	-2 901 980	-2 901 980	29,5 %	-2 960 020	-3 019 203
Avustukset	-270 033	-302 000	-270 000	-240 000	-20,5 %	-244 800	-249 696
Muut toimintakulut	-678 791	-618 990	-693 890	-693 890	12,1 %	-707 768	-721 922
Toimintakulut	-8 807 807	-9 014 624	-9 655 243	-9 321 768	3,4 %	-9 569 512	-9 760 536
Toimintakate	546 356	104 510	-350 306	45 269	-56,7 %	-15 136	-15 074
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-4 388 746	-5 152 205	-5 789 272	-5 834 691	13,2 %	-5 834 691	-5 834 691
Poistot ja arvonalentumiset							
Tilikauden tulos	-3 842 425	-5 047 695	-6 139 578	-5 789 422	14,7 %	-5 849 827	-5 849 765
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 510 045	-5 047 695	-6 139 578	-5 789 422	14,7 %	-5 849 827	-5 849 765

5.2.1 Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Maankäyttö- ja lupapalvelut jakautuu maankäytön ja lupa-asioiden (rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun) tulosityksiköihin.

Maankäyttö vastaa kaupungin maapolitiikasta, kaavoituksesta, tonttijaoista, maan hankinnasta ja luovutuksesta, maastomittauksista, paikkatietopalvelusta ja kartaston ylläpidosta.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ympäristönsuojelun edistäminen ja valvominen kunnassa.

Rakennusvalvonta edistää, opastaa ja valvoo laadukkaan rakennuskannan sekä viihtyisän ja turvallisen ympäristön syntymistä ja säilymistä ja huolehtii yleisen edun huomioon ottamista.

Vuonna 2023 maankäyttö- ja lupapalveluihin perustetaan uusi 2 vuoden määräaikainen kiinteistöinsinöörin tehtävä vastaamaan maankäytön lisääntyneeseen työmäärään.

Maankäyttö- ja rakennusvalvontapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	839 696	790 000	790 000	790 000	0,0 %	805 800	821 916
Toimintakulut	-619 030	-836 593	-928 926	-876 185	4,7 %	-917 734	-936 087
Toimintakate	220 666	-46 593	-138 926	-86 185	85,0 %	-111 934	-114 171
Suunnitelman muk. poistot	-1 964	-1 964	-1 964	-1 964	0,0 %	-1 964	-1 964
Tilikauden tulos	218 667	-48 557	-140 890	-88 149	81,5 %	-113 898	-116 135

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Maankäytön ja elinvoiman toimintatapojen kehittäminen.	5125 Maankäyttö
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Ilmastokestävyys huomioidaan toiminnassa kaikilla kaupungin toimialoilla.	5120 Lupaasiat
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Nurmeksien kaupungin rakennusvalvonnan lupapalveluiden nettisivujen päivittäminen/uudistaminen, sekä ohjeiden/op-paiden laadinta.	5120 Lupaasiat
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Maankäytön suunnittelu luo edellytyksiä hyvälle asuin ympäristölle. Onnistuneet ratkaisut kaavoituksessa, toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne sekä sujuvat liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvä suunnittelu edistää kestävä kehitystä.	5125 Maankäyttö
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Rakennusjärjestyksen uusiminen vuoden 2023 aikana.	5120 Lupaasiat
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Monipaikkaisuuden vahvistaminen mahdollistamalla vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakituiseen asumisen käyttöön.	5125 Maankäyttö

5.2.2 Tilapalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Tilapalveluihin kuuluu kaksi tulosityksikköä, kunnossapito ja kiinteistöpalvelut.

Kunnossapidon tulosityksikkö vastaa korjaus- ja rakennuttamishankkeista, niiden suunnittelusta, kilpailutuksesta ja toteutuksesta Nurmeksen kaupungin ja urakoitsijoiden voimin.

Kiinteistöpalvelujen tulosityksikkö vastaa kiinteistöjen ja tilojen käytettävyydestä eli kiinteistöjen hoidosta ja puhtauspalveluista.

Tilapalvelut

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	7 955 833	7 883 266	8 101 868	8 163 968	3,6 %	8 327 246	8 493 790
Toimintakulut	-5 145 905	-5 266 292	-5 692 716	-5 480 343	4,1 %	-5 604 932	-5 717 007
Toimintakate	2 817 176	2 616 974	2 409 152	2 683 625	2,5 %	2 722 314	2 776 783
Suunnitelman muk. poistot	-3 180 360	-3 859 438	-4 075 539	-4 184 854	8,4 %	-4 184 854	-4 184 854
Tilikauden tulos	-363 184	-1 242 464	-1 666 387	-1 501 229	20,8 %	-1 462 540	-1 408 071

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Tilapalveluiden tehtävien uudelleen järjestely.	5115 Kaupunkirakennepalveluhalinto
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Energiansäästötoimenpiteiden järjestelmällinen toteuttaminen kaikissa kaupungin omistamissa rakennuksissa.	5225 Isännöinti
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Hyvärilän toimitilaohjelma 2023 - 2030.	5215 Rakennuttaminen
SIJAINTI	Jätekeräilyä parempi järjestäminen	Jätteen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen Nurmeksen kaupungin omassa käytössä olevissa rakennuksissa.	5225 Isännöinti
SIJAINTI	Tulosalueen muu tavoite (Sijainti)	Edistetään kaupungin tilojen esteettömyyttä.	5225 Isännöinti

5.2.3 Kuntatekniikan palvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Kuntatekniikan palveluihin kuuluu kadunrakennuksen tulosityksikkö.

Tehtäviin kuuluu liikenneväylien, yleisten alueiden, puistojen ja vapaa-ajan alueiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito.

Konevarikko hoitaa kaupungin omat konepalvelut.

Kuntatekniikan palvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	530 866	435 868	405 069	405 069	-7,1 %	413 170	421 433
Toimintakulut	-2 730 100	-2 634 798	-2 819 306	-2 749 095	4,3 %	-2 825 980	-2 882 493
Toimintakate	-2 178 892	-2 188 930	-2 406 237	-2 336 026	6,7 %	-2 404 650	-2 452 737
Suunnitelman muk. poistot	-1 206 422	-1 290 803	-1 711 769	-1 647 873	27,7 %	-1 647 873	-1 647 873
Tilikauden tulos	-3 385 314	-3 479 733	-4 118 006	-3 983 899	14,5 %	-4 052 523	-4 100 610

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
SIJAINTI	Liikenneturvallisuuksuunnitelman päivitys	Päivitetyt liikenneturvallisuuksuunnitelman hyväksyminen. Suunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2023.	5240 Kadunrakennus
SIJAINTI	VT6:n ja KT75:n huoltotasot	Aktiivinen edunvalvonta alueellisissa liikennejärjestelmätyöryhmissä.	5240 Kadunrakennus
SIJAINTI	Satamien infran kehittäminen	Investointiohjelman mukaiset toimenpiteet.	5240 Kadunrakennus
IMAGO	Nurmeksen uusi ilme	Tienvarsimainonnan uusiminen yhteistyössä PIKES Oy:n kanssa.	5240 Kadunrakennus

5.3 Hyvinvointipalvelut

Toimialan kuvaus

Toimialan yleiskuvaus ja tehtävät

Hyvinvointipalvelujen toimiala vastaa hyvinvointipalvelujen kokonaisuudesta. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmä yhteensovittaa hyvinvointipalvelut-toimialan toimintaa. Hyvinvointipalvelujen hallinto sijaitsee Nurmes-talolla osoitteessa Kötstintie 1. Hyvinvointipalvelujen toimiala jakautuu neljään tulosalueeseen, jotka ovat opetus- ja koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, vapaa-aikapalvelut ja kulttuuripalvelut.

Toimialan henkilöstö ja toimipisteet

Opetus- ja koulutuspalvelut -tulosalueen tulosyksiköitä ovat Kirkkokadun koulu, Porokylän koulu, Valtimon koulu, Nurmeksen lukio ja Ylä-Karjalan kansalaisopisto. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat tulosyksikköinä Rekulan, Porokylän, Niksulan, Hannilan ja Pikku-Kaarlen päiväkodit. Vapaa-aikapalvelujen tulosyksiköt ovat nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Kulttuuripalveluissa on kolme tulosyksikköä: kulttuuritoimi, kirjastopalvelut ja museo. Museoita on kaksi: Kötsin museo ja Ikolan museo. Vakainaista henkilöstöä on 187.

Liikunnanohjaajan toimen perustamisen tarpeellisuus arvioidaan ja ennen toimen perustamisesta päättämistä kartoitetaan mahdollisuudet lisätä liikuntapalveluja yhteistyössä paikallisten järjestöjen kanssa.

Toimialan tuottavuusohjelma

Toimialan tuottavuusohjelma on yhteensä 106 500 €. Tuottavuusohjelman kokonaisuus muodostuu koulunkäynninohjaajien lomautuksista koostuvista palkkakustannuksista sekä määräraakaisten tehtävien täyttämättä jättämisestä ja tehtävien uudelleen järjestelyistä sekä eläköitymisen hyödyntämisestä.

Toimialan sisäinen valvonta

Kaupunginhallitus on 17.8.2020 §139 ja 7.9.2020 §156 ja kaupunginvaltuusto 2.9.2020 §56 käsitellyt ja päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksesta. Ohjeistuksessa todetaan mm. seuraavaa: Hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan sekä konsernin tytäryhtiöiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Vuotta 2023 koskevia tavoitteita uhkaavia riskejä on lisäksi kirjattu talousarvion valmistelutekstiin. Keskeisenä seikkana sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on huomioitava:

- 1. Tiedon luotettavuus ja täydellisyys:** toimialan johto ja esimiehet huolehtivat siitä, että heidän vastualueellaan tuotetaan ja ylläpidetään luotettavia tietoja toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta.
- 2. Toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen mm. virheiden ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että lakeja ja asetuksia sekä kaupungin päätöksiä, sääntöjä ja ohjeita noudatetaan.
- 3. Omaisuuden turvaaminen:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että resurssit turvataan mahdollisilta menetyksiltä, jotka aiheutuvat tuhlauksesta, väärinkäytöksestä, huonosta hoidosta, virheistä tai muusta sääntöjen vastaisesta toiminnasta.
- 4. Resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö:** toimialan johto ja esimiehet varmistavat, että kaupungin resursseja käytetään järkevästi ja taloudellisesti
- 5. Tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus:** toimialan johto ja esimiehet valvovat, että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Toimialan johto ja esimiehet vastaavat siitä, että toimialan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisella tavalla.

Jokainen esimies vastaa siitä, että yksikön henkilöstön toimivalta ja vastuu on asianmukaisesti määriteltä. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan. Esimiehen on luotava edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tulostavoitteisiin pääsemiseen. Esimiehen on varmistuttava siitä, että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja toimintaohjeista.

Esimiesten on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja raportoitava niistä, mikäli havaitaan lainsäädännön, toimintaohjeiden tai toimielinten päätösten vastaista taikka muutoin virheellistä, tehotonta tai epätaloudellista toimintaa.

Toimialan riskienhallinta

Toimielimien ja vastuualueiden esimiehet vastaavat oman alueensa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta ja sen ohjeistamisesta. Riskienhallintaprosessi perustuu - riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, - riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyyteen) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, - mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta) sekä - riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Hyvinvointipalveluiden tehtävä on turvata toimialan palveluiden tarjonta asukkaalleen. Erilaiset häiriöt ja vahingon mahdollisuudet, jotka aiheutuvat monista tekijöistä, saattavat vaarantaa palveluiden tuottamisen. Riskejä sisältyy turvallisuuteen, talouteen, tietoliikenteen toimivuuteen, palvelujen laatuun, henkilöstön osaamiseen, hyvinvointiin, rekrytointiin ja kiinteistöihin.

Tavoitteita uhkaavia riskejä on ensin arvioitu yleisellä tasolla ja jäljempänä tulosalueittain:

Rakennuksiin ja kiinteistöön kohdistuvat uhkat, jotka saattavat johtaa rakennusten tai sen osien sulkemiseen mm. tulipalon, vesivahingon tai ilkeivallan seurauksena.

- ei kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät

Ulkopuolinen uhka henkilön tai lähistöllä tapahtuneen suuronnettomuuden johdosta.

- ulkopuoliseen uhkaan on varauduttava päivittäin
- uhka ei ole kovin todennäköinen, mutta vaikutukset olisivat merkittävät

Epidemian tai pandemian uusi aalto ja laajeneminen paikallisella tasolla ja sen kautta muodostuva henkinen kuormittavuus sekä mahdolliset tilojen sulkemiset, henkilökunnan sairauspoissaolot ja sijaistarpeen huomattava kasvu.

- ei kovin todennäköinen verrattuna vuoteen 2022

Henkilöstöpula (kelpoisuuden puuttuminen) erityisesti varhaiskasvatus- ja opetus- ja koulutuspalveluissa

- on todennäköinen

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunnallisen opetushenkilöstön uusi työehtosopimus vuodelle 2022-2025

- talouteen vaikuttava riski, koska uuden sopimuskauden palkkataso nousee merkittävästi

Perusopetus ja lukiokoulutus:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Perusopetuksen osalta keskeinen opetuksellisia ja pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisella tasolla

- riski ei tulevan lukuvuoden aikana ole kovin todennäköinen verrattuna vuoteen 2022
- seurauksena voi olla etäopetukseen siirtyminen, mahdollinen tilojen ja opetushenkilöstön määrääikainen eristäminen, opetushenkilöstön altistumisen ja mahdollisen sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä sijaistarpeen kasvaminen
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien tuntien merkittävä kasvu
- riskinä on niin ikään erityisen tuen oppilaille laaditun opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman tavoitteellinen toteutuminen erityisolosuhteissa
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja oppilaiden kuormittuvuus ja stressitekijät
- riskinä on asetusten mukaisen kelpoisuuden omaavan henkilöstön saatavuus, jolloin myös osaamisen taso laskee
- taloudellisena riskinä on erityisen tuen tarpeiden merkittävä kasvu ja sijoitettujen lasten ja nuorten määrän kasvu

Perusopetuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Lukiokoulutuksen osalta Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian Nurmeksen yksikössä käynnistyy peruskorjaus vuoden 2023 alussa lukion käytössä olevien tilojen osalta. Peruskorjauksen pitäisi olla valmis lukuvuoden 2023-2024 alussa. Peruskorjaus aiheuttaa lukiokoulutuksen opetustoiminnan siirtämisen väistötiloihin.

Ylä-Karjalan kansalaisopisto:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Kansalaisopiston osalta keskeinen tulevalle lukukaudelle suunnitellun kurssitoiminnan toteutumista ja tavoitteita uhkaava riski on edelleen epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti. Fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ei ole näköpiirissä budjettia laadittaessa.

- riskinä on kurssien peruuntuminen ja kurssimaksutuottojen pienentyminen mutta riski on vuodelle 2023 epätodennäköinen
- vastaavasti kansalaisopiston sivutoimisten tuntiopettajien palkkakustannukset eivät toteudu budjetin mukaisesti, koska palkat maksetaan pidettyjen tuntien mukaisesti

Varhaiskasvatus:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Varhaiskasvatuksen osalta keskeinen toiminnan tavoitteita sekä esiopetuksen pedagogisia tavoitteita uhkaava riski on epidemian tai pandemian voimistuminen ja esiintyminen varhaiskasvatusyksiköissä sekä hoitopaikkojen riittävyys:

- epidemian tai pandemian edelleen esiintyminen on riski tulevan toimintakauden aikana mutta ei niin todennäköinen kuin vuonna 2022
- riskin toteutumisen seurauksena voi olla varhaiskasvatuksen henkilöstöön kohdistuvat karanteenit, mahdollinen tilojen määrääikainen sulkeminen, sairauden aiheuttamat poissaolot ja sen myötä suuri sijaistarpeen kasvaminen

- sijaisten saaminen erityisesti tilanteissa, jossa varhaiskasvatus joudutaan järjestämään poikkeustilanteissa ja poikkeusoloissa, on erittäin haasteellinen
- oman toimen ohella ja oman toimen ulkopuolella tehtävien töiden merkittävä kasvu
- riskinä on myös mahdollisista poikkeusjärjestelyistä aiheutuva henkilöstön ja lasten vanhempien kuormittuvuus ja stressitekijät
- varhaiskasvatuksen maksutuottojen toteutumiseen kohdistuu toimintakaudella epävarmuustekijöitä johtuen valtakunnallisesta linjauksesta, jolla nostettiin tuloarvoja, jonka pohjalta päivähoitomaksut määräytyvät (maksutuotot pienenevät)
- varhaiskasvatustarpeen ennakointi koko toimintakaudelle (hoitopaikkojen riittävyys)
- kelpoisuuden omaavaa henkilöstöä ei saada erityisesti tilanteissa, jossa hoitopaikkojen kysyntä ylittää vapaana olevien hoitopaikkojen määrän
- pysyvä henkilöstöpula

Varhaiskasvatuksen osalta ei budjettia laadittaessa ole näköpiirissä fyysisessä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Kulttuuripalvelut:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Kulttuuripalvelujen osalta keskeiset vuotta 2023 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti.

- epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti voi johtaa eri kulttuuritapahtumien perumiseen – riskin on pienentynyt vuoteen 2022 verrattuna

Vapaa-aikapalvelut:

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, riskit ja niiden vaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden osalta keskeiset vuotta 2023 koskevat toimintaa uhkaavat riskit, on epidemian tai pandemian esiintyminen paikallisesti ja sen myötä erityisesti riskiryhmille suunnattujen ennaltaehkäisevien liikuntapalvelujen tilapäinen keskeytyminen. Lisäksi riskinä on yleisten liikuntapaikkojen, erityisesti sisäliikuntatilojen tilapäiset käyttörajoitukset ja mahdolliset sulkemiset. Riskin toteutuminen on vuoteen 2022 verrattuna pienentynyt:

- suunnitellut soveltavan liikunnan ryhmät eivät toteudu
- ikäihmisten ennaltaehkäisevää päivä kuntoutusta ei voida järjestää
- yhdistys-, seura- ja harrastustoiminta ei pysty toimimaan täysipainoisesti, jolloin vaikutus kohdistuu juniorikorttien käyttöön

Hyvinvointipalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot							
Myyntituotot	139 357	125 730	142 900	142 900	13,7 %	145 758	148 673
Maksutuotot	341 416	256 500	240 300	240 300	-6,3 %	245 106	250 006
Tuet ja avustukset	270 326	89 350	99 885	199 885	123,7 %	203 883	207 961
Muut toimintatuotot	51 429	41 600	50 300	50 300	20,9 %	51 306	52 331
Toimintatuotot	802 528	513 180	533 385	633 385	23,4 %	646 053	658 971
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-11 074 545	-11 422 921	-12 056 028	-11 943 977	4,6 %	-12 264 409	-12 509 425
Palkat ja palkkiot	-8 868 284	-9 220 698	-9 562 985	-9 496 114	3,0 %	-9 703 026	-9 896 865
Henkilösivukulut	-2 206 261	-2 202 223	-2 493 043	-2 447 863	11,2 %	-2 561 383	-2 612 560
Eläkekulut	-1 805 408	-1 846 065	-2 125 106	-2 062 463	11,7 %	-2 167 574	-2 210 881
Muut henkilösivukulut	-400 853	-356 158	-367 937	-385 400	8,2 %	-393 809	-401 679
Palvelujen ostot	-4 071 912	-4 561 000	-4 778 241	-4 778 241	4,8 %	-4 873 814	-4 971 272
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-547 580	-601 820	-704 046	-704 046	17,0 %	-718 131	-732 471
Avustukset	-408 288	-502 500	-525 700	-525 700	4,6 %	-536 214	-546 938
Muut toimintakulut	-3 186 135	-3 186 834	-3 927 939	-3 927 939	23,3 %	-4 006 496	-4 086 627
Toimintakulut	-19 288 460	-20 275 075	-21 991 954	-21 879 903	7,9 %	-22 399 064	-22 846 733
Toimintakate	-18 485 932	-19 761 895	-21 458 569	-21 246 518	7,5 %	-21 753 011	-22 187 762
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman muk. poistot	-41 157	-181 392	-172 973	-172 973	-4,6 %	-172 973	-172 973
Poistot ja arvonalentumiset							
Tilikauden tulos	-18 527 088	-19 943 287	-21 631 542	-21 419 491	7,4 %	-21 925 984	-22 360 735
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-18 527 088	-19 943 287	-21 631 542	-21 419 491	7,4 %	-21 925 984	-22 360 735

5.3.1 Kulttuuripalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Kulttuuri-, kirjasto- ja museopalvelut muodostavat kulttuuripalvelujen tulosalueen. Kulttuuripalvelut luovat mahdollisuuksia kulttuurin harrastamiseen sekä järjestävät tapahtumia, näyttelyitä ja muita kulttuuritilaisuuksia.

Nurmeksen kaupunginkirjasto palvelee Nurmestalossa, Valtimon lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Henkilöstöön kuuluvat kirjastotoimenjohtaja, kaksi kirjastonhoitajaa, neljä kirjastovirkailijaa ja yksi kirjastovirkailija-autonkuljettaja.

Kulttuurityön henkilökuntaan kuuluvat kulttuuripalvelujen tulosaluepäällikkö, kaksi esitysteknikkoa ja yhteisökoordinaattori, joka vastaa yhdistysyhteistyöstä, perhekeskustoiminnasta ja digitaalisten palvelujen käytön ohjauksesta. Kulttuurityö keskittyy erityisesti Nurmestalon Hannikaisen salin ja galleria Tykon toimintaan.

Nurmeksen museo palvelee kahdessa toimipaikassa. Kötsin museo toimii Nurmestalossa. Ikolassa toimivat ulkomuseoalue, toimisto, konservointi- ja säilytystilat sekä pirtti, joka toimii myös kokous- ja juhlatilana. Henkilökuntaan kuuluvat museonjohtaja, museoamanuenssi, museoassistentti ja museomestari.

Kulttuuripalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTk 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	94 279	18 430	24 400	24 400	32,4 %	24 888	25 385
Toimintakulut	-1 554 718	-1 611 236	-1 964 288	-1 960 580	21,7 %	-2 004 816	-2 044 905
Toimintakate	-1 460 439	-1 592 806	-1 939 888	-1 936 180	21,6 %	-1 979 928	-2 019 520
Suunnitelman muk. poistot	-6 009	-146 259	-146 791	-146 791	0,4 %	-146 791	-146 791
Tilikauden tulos	-1 466 448	-1 739 065	-2 086 679	-2 082 971	19,8 %	-2 126 719	-2 166 311

Talousarviovuoden tavoitteet

Yhdistysten toimintaa tuetaan avustuksilla, henkilökunnan asiantuntijuudella ja laajalla tapahtumayhteistyöllä. Kulttuuripalvelujen tulosalue toimii yhdistysten toiminnan tukena ja mahdollistajana. Vuoden päätavoitteita ovat kulttuuritapahtumien sateenvarjon vahvistaminen ja erityisesti Vanhan Kauppalan avoimet ovet - tapahtuman kehittäminen entistäkin kiinnostavammaksi.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut toimivat mahdollistajana ja tapahtuma-alustoina muille toimijoille. Mittarit: jaetut avustukset, asiantuntijapalveluiden määrä, muiden toimijoiden tapahtumien määrät kulttuuripalvelujen tiiloissa.	Koko tulosalue
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Asiakkaat löytävät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut. Mittarit: kävijämäärät kirjastossa, näyttelyissä ja tilaisuuksissa, lainausmäärät kirjastoissa ja kirjastoautossa.	Koko tulosalue
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Kulttuuripalvelut ovat lasten ja nuorten saavutettavissa. Mittarit: vierailujen määrät museossa ja kirjastossa, tapahtumien määrä.	Koko tulosalue
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Kulttuuripalvelut on mukana kokoamassa Ylä-Karjalan joulua ja tukemassa kesän suurten tapahtumien toteutusta. Mittari: kävijämäärät	4150 Kulttuuripalvelut
IMAGO	Tulosalueen muu tavoite (Imago)	Museo osallistuu Vanhan Kauppalan alueen ja muiden Rky-alueiden kehittämiseen. Keinoina ovat tapahtumayhteistyö, asiantuntijalausunnnot ja laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Mittarit: asiantuntijalausunnnot, tapahtumat, verkostotapaamiset.	4170 Museo
ELINVOIMA	Tulosalueen muu tavoite (Elinvoima)	Kulttuuripalvelut tukee nuorten osallistumista yhteistyössä oppilaitosten ja muiden nuorisotoimijoiden kanssa. Mittarit: TET-jaksojen määrä, projektien ja oppimistehtävien määrät.	Koko tulosalue

5.3.2 Opetus- ja koulutuspalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Opetus- ja koulutuspalvelujen tavoitteet määritellään valtakunnallisissa opetussuunnitelmien perusteissa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta. Lisäksi toimintaa ohjaa keskeisesti valtakunnallinen laatukriteeristö. Paikallistasolla koulujen toimintaa ohjaa tavoitteineen kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat. Lisäksi toiminnan perustana on perusopetus - ja lukiolait.

Opetus - ja koulutuspalvelut muodostuvat perus- ja lukio-opetuksen sekä kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä. Perusopetuksen oppilasmäärä on budjettia laadittaessa 746 oppilasta. Perusopetusta annetaan Porokylän (vuosiluokat 1-6), Kirkkokadun (vuosiluokat 1-9) ja Valtimon (vuosiluokat 1-9) kouluissa sekä lukio-opetusta Nurmeksens lukiossa. Lukio sijaitsee yhteisellä campus-alueella Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän omistaman Nurmeksens ammattiopiston kanssa. Nurmeksens lukiossa opiskelee 115 opiskelijaa. Kansalaisopiston toimintaa järjestetään useissa eri toimipisteissä eri puolilla Nurmesta keskimäärin 5100 tuntia lukuvuodessa.

Opetus- ja koulutuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	308 673	260 250	240 000	290 000	11,4 %	295 800	301 715
Toimintakulut	-11 084 334	-11 587 347	-12 368 780	-12 345 638	6,5 %	-12 626 194	-12 878 697
Toimintakate	-10 775 661	-11 327 097	-12 128 780	-12 055 638	6,4 %	-12 330 394	-12 576 982
Suunnitelman muk. poistot	-35 112	-35 105	-26 159	-26 159	-25,5 %	-26 159	-26 159
Tilikauden tulos	-10 810 773	-11 362 202	-12 154 939	-12 081 797	6,3 %	-12 356 553	-12 603 141

Talousarviovuoden tavoitteet

Opetuksen ja koulutuksen pitkäaikaisena tavoitteena on tukea oppilaiden ja opiskelijoiden kasvua tasapainoisiksi, terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lisäksi tavoitteena on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin, vastuullisuus ja yhteistyökyky, suvaitsevaisuus ja luottamus sekä kestävän kehityksen edistäminen. Toiminnan tavoitteita ohjaa opetussuunnitelman perusteet. Keskeisinä painopistealueina on:

1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen
2. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
3. Monilukutaito
4. Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
5. Työelämätaidot ja yrittäjyys
6. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän kehityksen rakentaminen

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
HYVIN-VOINTI	Uudistetut lukioilat	Lukion opetustoiminta käynnistyy vuoden 2023 alusta väistötiloissa. Kevään 2023 ylioppilaskirjoitukset toteutetaan Kirkkokadun koulun tiloissa. Ylioppilaskirjoituksia varten tarvittavien määräysten mukaisten tietoliikenneyhteyksien suunnittelu Kirkkokadun koulun tiloihin käynnistetään vuoden 2023 alussa. Uudet opetustilat käytössä lukuvuoden 2023-2024 alkaessa. Opetustoiminnassa tarvittavan uuden irtaimiston kilpailutus tehdään loppuvuodesta 2022.	4112 Nurmeksens lukio
HYVIN-VOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perusopetuksen päättävästä ikäluokasta 100 % saa päättötodistuksen lukuvuoden loputtua. Perusopetuksen päättävästä ikäluokasta 100 % saa jatko-opintopaikan toisella asteella vuoden 2023 loppuun mennessä.	4111 Perusopetus
HYVIN-VOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perusopetuksen valmistavan opetuksen ryhmän oppilaista (21 oppilasta) vähintään 50 % on integroitu perusopetuksen opetusryhmiin.	4111 Perusopetus

5.3.3 Vapaa-aikapalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Vapaa-aikapalvelujen tulosalue muodostuu liikuntapalveluista ja nuorisopalveluista.

Liikuntapalvelut vastaa liikuntapalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja palvelujen tuotannosta, sekä liikuntayhdistysten toimintaa tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin sekä erilaisten tapahtumien järjestämisessä. Ennaltaehkäiseviä ja kuntouttavia liikuntapalveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Liikuntapalvelut tukee senioreiden liikuntatoimintaa Senioreiden ePassilla, joka on tarkoitettu yli 65-vuotiaille nurmeslaisille. Kuntalaiskortilla tuetaan puolestaan kaiken ikäisten nurmeslaisten kylpyläkäyntejä Spa Bombassa. Uimaopetusta järjestetään kesäisin lapsille kylpylässä ja Lökkisaaren uimalassa.

Nuorisotyöpalvelut ostetaan Hyvärilän nuoriso - ja matkailukeskus Oy:ltä. Nuorten paja Apajan toimintaa ja etsivän toimintaa tuetaan kuntaosuudella. Nuorten työllistymistä tuetaan kesätyösetelein ja kesäyrityssetelein. Pielisen 4H-yhdistyksen kanssa jaetaan nuorille kesäyritysseteleitä nuorten perustamia yrityksiä varten. Nurmeslaisten lasten - ja nuorten harrastustoimintaa tuetaan juniorikortilla, joka jaetaan kaikille peruskoululaisille, koulujen kautta, vuoden alussa. Juniorikorttia voi käyttää kaupungin metsästyslupa- ja kaupungin omistamille maille.

Vapaa-aikapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	68 755	40 000	40 000	40 000	0,0 %	40 800	41 616
Toimintakulut	-898 977	-950 564	-988 768	-968 140	1,8 %	-1 008 699	-1 028 871
Toimintakate	-830 222	-910 564	-948 768	-928 140	1,9 %	-967 899	-987 255

Suunnitelman muk. poistot

Tilikauden tulos

Talousarviovuoden tavoitteet

Hyvinvointiin ja kaikenikäisten terveyttä edistävään toimintaan panostaminen järjestöyhteistyötä tiivistämällä. Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön käynnistäminen. Lähiliikuntapaikat tutuiksi kaupunkilaisille tapahtumien myötä. Uusien liikuntapaikkojen suunnittelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
HYVINVOINTI	Lähiluonto hyvinvoinnin lähteenä	Liikuntatapahtumien järjestäminen yhdessä eri yhdistysten kanssa.	4185 Liikuntapalvelut
HYVINVOINTI	Liikuntapalvelujen esteettömyys	Esteettömyyskartoituksen tekeminen liikuntapaikkojen osalta.	4185 Liikuntapalvelut
SIJAINTI	Virkistysreitistön laajentaminen	Reittihankkeen jatkon valmistelu yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.	4185 Liikuntapalvelut
HYVINVOINTI	Liikunnanohjaajan toimen perustaminen	Tiivistetään yhteistyötä järjestöjen kanssa ja tarjotaan sitä kautta lisää liikkumisen mahdollisuuksia lapsille, nuorille, ikäihmisille sekä erityisryhmille.	4185 Liikuntapalvelut
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	7-16-vuotiaista lapsista ja nuorista 30 % käyttää juniorikorttia.	4185 Liikuntapalvelut

5.3.4 Varhaiskasvatuspalvelut

Tavoitteet

Tulosalueen yleiskuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen tarjoaminen nurmekselaisille lapsiperheille. Nurmeksessa on viisi päiväkotia: Pikku-Kaaren, Hannilan, Rekulan, Porokylän ja Niksulan päiväkodit. Perhepäivähoitajia on työsuhteessa tällä hetkellä 18 ja tarpeen mukaan palkataan uusia määräaikaista perhepäivähoitajia. Päiväkodeissa työskentelee 72 työntekijää. Päiväkodeissa toimii koko - ja osapäivähoito sekä esiopetus. Varhaiskasvatuksen hallinnossa työskentelee kokopäiväisesti 4 henkilöä.

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen palveluverkosto, johon kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen oppilaitokset, nuorisotyö, seurakunnat, Siun soten sosiaali- ja terveystyö, yhdistykset sekä muut perheitä tukevat tahot. Työtä tehdään yli hallintorajojen ja toimintaa koordinoi yhteisökoordinaattori. Avoin päiväkotitoiminta toimii perhekeskuksen kohtaamispaikkana. Perhekeskuksen toimintaa ohjaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteet.

Varhaiskasvatuspalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2021	TA2022	LTK 2023	TA 2023	Ero (%)	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatuotot	328 452	193 000	223 385	273 385	41,7 %	278 853	284 429
Toimintakulut	-5 461 147	-5 836 063	-6 252 081	-6 238 507	6,9 %	-6 383 746	-6 511 403
Toimintakate	-5 132 694	-5 643 063	-6 028 696	-5 965 122	5,7 %	-6 104 893	-6 226 974
Suunnitelman muk. poistot	-36	-28	-23	-23	-17,9 %	-23	-23
Tilikauden tulos	-5 132 730	-5 643 091	-6 028 719	-5 965 145	5,7 %	-6 104 916	-6 226 997

Talousarviovuoden tavoitteet

Talousarviossa on varauduttu yhden uuden vakinaisen päiväkotiapulaisen palkkaamiseen sekä kahden määräaikaista päiväkotiapulaisen palkkauksen jatkamiseen. Määräaikaista päiväkotiapulaiset työskentelevät kahdessa ns. satelliittiryhmässä ja tehtävät ovat määräaikaista satelliittiryhmien luonteen vuoksi. Ryhmät on tarkoitettu tilapäiseksi järjestelyksi suuren lapsimäärän vuoksi ja ne ovat toiminnassa niin kauan kuin niille on tarve. Uusi vakituinen päiväkotiapulainen tarvitaan, jotta voidaan tarjota vuorohoitoa myös viikonloppuisin.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
IMAGO	Digiohjelma	Varhaiskasvatukseen palkataan digikoordinaattori puoleksi vuodeksi hankerahoituksella ja henkilöstölle järjestetään koulutusta. Koordinaattori opastaa ja kouluttaa henkilöstöä digivälineistön käyttöön varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä. Hankkeen aikana varhaiskasvatukseen laaditaan digisuunnitelma.	Koko tulosalue
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Metsäpäiväkotiryhmän suunnittelun aloittaminen.	Koko tulosalue
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Lähiympäristön hyödyntäminen varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä.	Koko tulosalue
HYVINVOINTI	Tulosalueen muu tavoite (Hyvinvointi)	Perhekeskuksen kohtaamispaikalla tavoitetaan perheitä ja tuetaan arjen ilmiöissä. Perhekeskusverkosto tuntee palveluverkoston.	Koko tulosalue

6 Konserniyhtiöt

6.1 Nurmeksen Lämpö Oy

Yhteisön tavoitteet

Yhtiön yleiskuvaus

Toiminta vuonna 2022-24: Kaukolämmön tuottaminen ja jakelu Nurmeksen taajamissa. Lämmöntuotannossa käytetään pääsääntöisesti lähialueilta hankittua kotimaista polttoainetta. Asiakasmäärä vakiintuu nykyiselle tasolle, koska verkoston kattavuus on taajamissa hyvällä tasolla. Uusia asiakkaita otetaan olemassa olevan verkoston läheisyydestä. Todennäköisesti öljylämmityksestä luopuvilla kiinteistöillä on tulevaisuudessakin kiinnostusta kaukolämpöön liittymiseen.

Lämmöntuotantokapasiteettia on päivitettävä Nurmeksessa, koska pääkattila alkaa tulla teknisen käyttöikänsä päähän. Pääkattilan uusinnassa on myös selvitettävä uusien lämmöntuotantomuotojen kypsyysasteet sekä teknologioiden kannattavuudet.

Sektor	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Uuden korvaavan lämpölaitoksen kilpailutus ja mahdollisten rakentamistöiden aloittaminen. Yhtiön tärkein tavoite.	
KONSERNI	Kuntalaisten tietoisuus konserniyhtiöistä	Kuntalaisten tietoisuutta yhtiön toiminnasta pyritään pitämään yllä tiedottamistyöllä.	
KONSERNI	Konsernin yhteistoimintakäytännöt	Konsernin sisäinen varautumisharjoittelu.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Liikevaihto arvio (1.10.2022) vuodelle 2023 on noin 4,0 M€	

6.2 Kiinteistö Oy Nurmeksen vuokratalot

Yhteisön tavoitteet

Yhtiön yleiskuvaus

Nurmes on viihtyisä ja turvallinen kaupunki, jossa kaikilla asukkailla ja sinne muuttavilla on mahdollisuus saada, kohtuuhintainen ja elämäntilanteeseensa sopiva asunto sekä Nurmeksen, että myös Valtimon alueelta. Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot on Nurmeksen kaupungin konserniin kuuluva, kaupungin 100% omistama aravavuokrataloyhtiö. Yhtiön 25 eri kohteessa on yhteensä 364 asuntoa.

Sektorit	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
KONSERNI	Kuntalaisten tietoisuus konserniyhtiöistä	Viestintäsuunnitelman laadinta.	
KONSERNI	Konsernin yhteistoimintakäytännöt	Yhtiö osallistuu selvitystyöhön.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön kiinteistöille laaditaan kiinteistöohjelma, jonka yhteydessä tehdään kiinteistöjen energiatarkastelu.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Asuntojen käyttöastetavoite on 87 %.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Ilmastotavoite: - Poronkulman ovien ja ikkunoiden uusiminen - Lintinrivin lämmitysjärjestelmän vaihtaminen öljylämmityksestä maalämmöksi	

6.3 Hyvärilä Oy

Yhteisön tavoitteet

Hyvärilä nuoriso- ja matkailukeskus

Hyvärilä on valtakunnallinen nuorisokeskus, jonka toimintaa valvoo ja tukee Opetus- ja kulttuuriministeriö. Nuoriso- ja matkailukeskus Hyvärilän palvelutehtävä määräytyy nuorisolaissa; Hyvärilän pääasiallisena tehtävänä on tarjota ympäri-vuotisesti nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- ja leiritoimintaa (Nuorisolaki 20 §). Hyvärilän nuoriso-työ edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestäväää kehitystä. Hyvärilä toteuttaa ostopalveluna Nurmeksien kaupungin nuorisotyötä Nuorten Kulmalla ja Valtimon pitäjässä, työpajatoimintaa Nurmeksessa ja Juuassa. Hyvärilän toiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä on käytettävä nuorisotyöhön ja nuorisokeskuksen kehittämiseen.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyk-sikkö
KONSERNI	Konserniohjeen ja hallintosään-nön päivitys	Päivitetään Hyvärilän osalta; • konserniohje ja hallintosäännöt • paneudutaan erityisesti riskienhallin-taan	•
KONSERNI	Kuntalaisten tietoisuus konserni-yhtiöistä	Tieottaminen ja vaikuttaminen • tehdään tiedottamissuunnitelma kohderyhmänä: kuntalaiset • kutsutaan kuntalaisia tutustu-maan toimintaan mm. tapahtu-man yhteydessä • mietitään/suunnitellaan yhteis-työtä; miten konserniyhtiöt yhteis-työssä voisivat näkyä kuntalaisille	
KONSERNI	Konsernin yhteistoimintakäytän-nöt	Uusi yhteistoimintalaki voimaan 1.1.2022 • otetaan haltuun ajantasainen tieto yh-teistoimintalain vaatimuksista ja se, mikä muuttui. Päivitetään osaaminen ja tarvittaessa koulutusta. • merkittävä muutos käsite "jatkuva vuoropuhelu työpaikoilla" käytännön tarvittavat toimenpiteet ja valmistau-tuminen • pidetään vuoropuhelu/henkilöstö-päivä 1-2 krt/vuosi • Hyvärilä on lain soveltamispiirissä va-kituisesti n. 20-29 työntekijää • tehdään työyhteisön kehittämissuun-nitelma	•
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KON-SERNI)	Talous Tilikauden tulostavoitteena on 10 000 €, huo-mioiden energiakriisi ja muut talouteen vaikut-tavat maailman tapahtumat. Mahdollinen yli-jäämä käytetään nuorisolain mukaisesti nuori-sotoiminnan kehittämiseen Hyvärilässä. Ope-tus- ja kulttuuriministeriöstä haetaan yleisavus-tusta, investointiavustusta sekä erityisavus-tusta. • Liikevaihtotavoite 2,4 miljoonaa euroa • Yleisavustusta haetaan vähintään 420 000 euroa • Investointiavustuksia haetaan mm. luontopulun opasteisiin ja rakentami-seen, kanoottikatoksen remontointiin • Erityisavustusta haetaan vähintään 90 000 eurolla.	•

		Nuotta-valmennuksen avustusta haetaan vähintään 85 000 eurolla.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Hyvärilä on merkittävä työllistäjä Nurmeksien alueella, työllistäen vähintään 30 henkilötyövuotta. Teemme yhteistyötä oppilaitosten ja työllisyysohjaajien ym. Pikesin toimijoiden kanssa ja selvitämme eri keinoja sekä työllistää, että helpottaa työvoimapulaa ja lisätä harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja. Tavoitteena on turvata ammattitaitoisten leiri-ohjaajien ja nuorisohjaajien saatavuus lisäamällä: - oppilaitosyhteistyötä Riveria, Karelia amk sekä Kamk - hyödyntämällä oppisopimuskoulutuspaikkoja - hyödyntämällä palkkatukea - markkinoimalla aktiivisesti harjoittelu- ja sesonkityöpaikkoja sekä työkokeilupaikkoja - jatketaan työnantajaimagon vahvistamista markkinointikampanjoin hyödyntäen nuorisokeskusverkostoa.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Nuorisotyö on mukana työpajaan liittyvien verkostojen muutosprosesseissa ja käytäntöönpanoissa siten, että pajatoiminta mukautuu nopeasti ja joustavasti tarkoituksenmukaiseen nuoria tukevaan työskentelymalliin. <i>Oppilaitosyhteistyön edelleen syventäminen oppivelvollisuuden laajenemisen puitteissa.</i> <i>TE-palveluiden uudelleen järjestäytyminen; valmius sen tuomiin mahdollisuuksiin työpajatoiminnassa. Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalvelujen muotoutumisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen, kuten mielenterveys, päihde ja ennalta ehkäisevä päihdetyö.</i> - Jatketaan digitaaliseen nuorisotyöhön kehitettyjen alustojen käyttämistä ja hyödyntämistä osana nuorisotyötä. Pyritään ylläpitämään sähköisiä alustoja ja kohtaamisia kasvokkain tehtävän nuorisotyön rinnalla. - nostetaan esille nuorisotyön vaikuttavuutta tilastoinnin ja valtakunnallisten tutkimusten kautta. - jatketaan Etsivä nuorisotyössä koulujen ja oppilaitosten asuntoloihin tulevien opiskelijoiden kiinnittämistä paikallisiin toimintoihin ja harrasteisiin, erityisesti tuetaan nuorten kotouttamista. - tuetaan Nuorisovaltuustotoimintaa ja kiinnitetään vahvemmin maakunnalliseen toimintaan ja vaikuttamiseen hyödyntäen sähköisiä alustoja. Uuden nuorisovaltuustovaalin järjestäminen syksyllä 2023. - toteutetaan lasten- ja nuorten kesäleirit (4 kpl) osana perusnuorisotyötä sekä etsitään ohjaajakumppanuuksia tavoitteena laadukas ja innostava leiritointi - järjestetään 1 - 2 kpl nuorille suunnattua tapahtumaa/toimintaa	

		yhteistyössä muiden nuorisotoimijoiden kanssa osallistutaan Hyvärilässä pidettäviin Itä-Suomen alueellisten nuorisotyöpäivien ohjelmiin sekä niiden järjestämiseen.	
		Nuorisokeskustoiminnan kehittäminen Nuorisokäyttöprosentin pitäminen yli 60 % tasolla, OKM:n tavoitetasolla, vähintään 2/3 osaa toiminnasta on nuorisotoimintaa. Mittareina nuorisokäyttöpäivät, nuorisoyöpymisvuorokaudet ja oman ohjatun toiminnan käyttöpäivät. Valtakunnallisen nuorisokeskustoiminnan tavoitteet: - keskuksen oman ohjauksen käyttöpäivät - tavoite 28 000 käyttöpäivää - leirien ja leirikoulujen tavoite 100 leiriä vuonna 2023 - tavoite 125 leiriä vuonna 2025 - tavoitellaan nuorisotapahtumia ja isoja leirejä vuodelle 2024 - panostetaan lähileirikoulujen myyntiin ja kehitetään päiväleirikoulujen ohjelmia - hyödynnetään Roihu - hankkeen (toimintakulttuurin kehittäminen) tuloksia - nostetaan nuorisohjelmiin kaveritaitojen kehittäminen - Yke -hankkeen tulosten hyödyntäminen ja henkilökunnan kouluttaminen - hiilineutraalit leirikouluohjelmat	
		Hyvärilä edistää ja kehittää kansainvälistä nuorisokeskustystä Hyvärilän kansainvälisen toiminnan tavoitteena on aktivoida paikallisyhteisö osallistumaan aktiivisesti Hyvärilän kansainväliseen toimintaan sekä tuottaa uusia ohjelmia nuorille ja nuorisotyöntekijöille kansainvälisissä hankkeissa. Kansainvälinen nuorisotyö vahvistaa yhteistyötä alueellisesti mm. Karelia AMK:n. Tavoitteena on saada 150 nuorta kansainvälisen toiminnan piiriin. - Hyvärilä toteuttaa 10-12 kansainvälistä leiriä - kansainvälistä koulutusmatkailua edistetään Suomen Nuorisokeskuksen ry:n ja Visit Finland kautta - Kansainvälisyyskoulutukset nuorisotyöntekijöille projektien kautta kuten Back to the Roots II - kestävän kehityksen perusteet sekä Singing Heritage Route - leirikoulu aiheen tiimoilta - Hyvärilä mahdollistaa vapaaehtoistyöntekijöiden osallistumisen Nurmeksien kaupungin tapahtumiin mm. yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä solmii yhteistyösopimuksia että toteuttaa yhteistyössä 1-2 yhteistä toimintaa vuoden aikana - Hyvärilä aktivoi paikallisia ja paikallisjärjestöjä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin ja projekteihin; Kekrijuhla ja Niittyprojekti	

		- Hyvärilä mahdollistaa vapaaehtoistyöntekijöiden osallistumisen Nurmeksien kaupungin tapahtumiin mm. yhteistyössä kirjasto- ja kulttuurialan toimijoiden kanssa - Hyvärilä aktivoi paikallisia ja paikallisjärjestöjä osallistumaan kansainvälisiin tapahtumiin - solmitaan yhteistyösopimuksia paikallisten yhdistysten kanssa.	
		Vastuullinen toiminta Hyvärilä on turvallinen ja hyvinvoiva toimintaympäristö sekä tilojen puolesta että fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta niin asiakkaalle kuin henkilökunnalle. - jatketaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittämistä - jatketaan esteettömyyskartoitusta ja kartoitetaan hankintoja erityisryhmien toimintaan ja liikuntaan - jatketaan henkisen turvallisuussuunnitelman laatimista - päivitetään tai luodaan perehdytysoppaat osastoittain - hyödynnetään Roihu-hankkeen palvelumuotoilun prosesseja/työkaluja avaamaan palvelupolkuja - henkilöstöstrategiatyön aloittaminen - hiilineutraalit tuotteet - yhteistyö Pikesin ja Nurmeksien kaupungin kanssa kestävän kehityksen toimenpiteissä - hiilijalanjäljen pienentäminen tai pitäminen samalla tasolla (sota, sähkön hinta, koronan loppuminen) - yhteistyön syventäminen Ammatitiopisto Luovin kanssa osana sosiaalista kestävyttä ja vastuullisuutta - edetään Green Key ja Sustainable Travel Finland sertifikaattien ohjelmissa seuraaville tasoille - jatketaan ruokapuolella Portaat Luomuun projektissa - otetaan käyttöön Food Reque sovelus - hävikkiruuan vähentämisessä	
		Hyvärilä on monipuolinen nuorisotyön, nuorisomatkailun, liikunnan ja harrastus- ja vapaa-aikatoiminnan aktiivinen toimintakeskus, joka tarjoaa toimivat puitteet ja osaamisen yhteistyökumppaneille, paikallisille ja matkailijoille. Hyvärilän monipuoliset palvelut ja tilat tarjoavat ympärivuotisesti toiminnot monipuoliseen harrastamiseen. Liikunta- ja monitoimihalli palvelee kaikenikäisiä liikkuja ympärivuoden. Alueen ulkoilumahdollisuudet; parkourrata, frisbeegolfrata, Pielis-Golfin golfkenttä, liikuntapuisto, uimaranta, luontopolut ovat kaikkien käytettävissä vuodenajasta riippuen. Avarat ja hyvin hoidetut nurmikentät tarjoavat mahdollisuuksia suurleireihin ja tapahtumiin yhdessä alueen matkailutoimijoiden ym. järjestötoimijoiden kanssa. Hyvärilän alueen kehittäminen	

		- Frisbeegolfrata 18-väyläinen - suunnittelutyöt syksyllä -22 ja valmis kesä -23 Tapahtumat 2023 - Idän Villafestivaalit - Ulos-Ut-Out ulkonaoppimisen suurta- pahtuma - Itä-Suomen alueelliset nuorisotyön päivät - Rompepäivät - Drive In & Rock Leirit 2023 - Nuoret Kotkat Suurtahtuma - valmistautuminen Maaseutuparla- mentti 2024	
--	--	---	--

6.4 Pikes Oy

Yhteisön tavoitteet

Yhtiön yleiskuvaus

PIKES on Nurmeksien kaupungin omistama kehittämissyhtiö. Vastaamme Nurmeksien yritysneuvonnasta, kehittämistoiminnasta, osaavan työvoiman saannin edistämisestä ja alueen markkinoinnista yritysten sijoittumispaikkana. Lisäksi tehtiimme kuuluu matkailun kehittäminen, matkailumarkkinointi ja matkailuneuvonta.

Tarjoamme alueen yrittäjille perustamis-, kehittämis- ja omistajanvaihdosneuvontapalvelut ja lisäksi toimimme paikallisena kumppanina alueelle sijoittuville yrityksille. Toteutamme Nurmeksien elinkeino-ohjelmaa, jonka painopisteitä ovat metsäbiotalous, maatalous, luontomatkailu ja elintarviketeollisuus.

Yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiö ei tavoittele voittoa. Yhtiön tarjoamat palvelut yrityksille ovat maksuttomia.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Vihreän teollisuuden alueen visio ja kehittämissuunnitelma tuleville vuosille •Yhteisen tahtotilan ja tavoitteiden määrittely mm. sijoittuvalle teollisuudelle, muille toimintoille ja kehittämiselle •Yhteistyössä Nurmeksien kaupungin, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa •Mittari: kehittämissuunnitelma valmis v. 2023 aikana	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhteisten toimintamallien hakeminen työvoimapotentialin hyödyntämiseksi •Alueella olevien opiskelijoiden ja ulkomaalais-taustaisten henkilöiden sitouttaminen alueelle uusiksi osaajiksi •Yhteistyössä Riverian, Nurmeksien kaupungin ja yritysten kanssa •Mittari: Yhteistyön ja ensimmäisten toimintamallien käynnistyminen v. 2023 aikana	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön roolin vahvistaminen Nurmeksien elinvoimatyössä yhteistyössä kaupungin kanssa.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Matkailun kasvusuunnitelman laatiminen tuleville vuosille •Tavoitteet mm. kotimaan ja kv. markkinoinnille, brändin kehittämiselle, palvelutarjoomalle, invest in / sijoittumistoiminnalle •Yhteistyössä yrittäjien, Nurmeksien kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa •Mittari: suunnitelma valmis 05/2023 mennessä	

6.5 Nurmeksens Yrityspalvelut oy

Yhteisön tavoitteet

Yhtiön yleiskuvaus

Nurmeksens Yrityspalvelu Oy on Nurmeksens kaupungin omistama toimitilayhtiö. Yhtiön toiminta on käynnistynyt vuoden 2021 alussa. Tehtävänä on luoda toimitilapalveluilla edellytyksiä alueen teollisuusyritysten ja alueelle sijoittuvien yritysten kasvulle yhteistyössä Nurmeksens kaupungin ja kehittämissyhtiö PIKES Oy:n kanssa. Yhtiö vuokraa toimitiloja ja rakennuttaa tarvittaessa uusia toimitiloja alueella jo toimiville tai alueelle sijoittuville yrityksille.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön strategian mukainen uusi toimintamalli otetaan käyttöön pienissä/lyhytkestoissa investoinneissa	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Laaditaan PTS-ohjelma seuraavalle 10 vuodelle Mottikadun ja Ent. Valion toimitilojen osalta -Tehdään toimitilojen kuntokartoitukset -Tehdään 10 vuodelle toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön maksuvalmiuden turvaavat rahoitusjärjestelyt kaupungin kanssa alkuvuodesta 2023	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Sähköisen huoltokirjan käyttöönotto -Kunnossapidon vastuujakotaulukoiden laadinta (Mottikatu, Ent. Valio osittain)	

6.6 Nurmeksen Vesi Oy

Yhteisön tavoitteet

Yhtiön yleiskuvaus

Nurmeksen Vesi Oy on Nurmeksen kaupungin omistama vesihuolto-yhtiö. Yhtiö on aloittanut toimintansa 1.1.2020. Yhtiön toiminta kattaa Nurmeksen kaupungin alueen.

Nurmeksen Vesi Oy vastaa toiminta-alueensa asiakkaiden puhtaan veden tuotannosta ja jakelusta, viemäriverkoston toiminnasta ja jätevesien puhdistamisesta sekä vesihuoltoverkoston rakentamisesta.

Vesihuoltoverkoston toimintavarmuudesta huolehditaan vuorokauden ympäri.

Sektori	Strategian tavoite	TA-vuoden tavoite	Vastuuyksikkö
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Yhtiön hankintaprosessien kuvaus ja vastuiden tarkentaminen.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Jatketaan vesiosuuskuntien fuusioneuvotteluja vesiyhtiöön.	
KONSERNI	Yhteisön muu tavoite (KONSERNI)	Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon saneeraus- suunnittelun yhteydessä tarkastellaan kuivatun lietteen hyötykäyttö sähkö- ja lämmön tuotannossa omaan käyttöön.	

7 Koko kaupungin ulkoinen ja sisäinen tuloslaskelma

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	LTK 2023	KJ2 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	6 578 442	5 956 873	2 444 114	2 494 114	-58,1	2 543 997	2 594 876
MAKSUTUOTOT	881 443	668 200	310 300	310 300	-53,6	316 506	322 834
TUET JA AVUSTUKSET	655 272	331 250	492 385	592 385	78,8	604 233	616 317
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 598 064	7 846 220	8 026 006	8 038 106	2,4	8 198 866	8 362 841
TOIMINTATUOTOT	15 713 221	14 802 543	11 272 805	11 434 905	-22,8	11 663 602	11 896 868
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	27 589	10 000	8 000	8 000	-20,0	8 160	8 323
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-19 076 310	-19 524 200	-17 241 634	-17 070 575	-12,6	-17 559 997	-17 907 134
PALKAT JA PALKKIOT	-14 905 129	-15 430 147	-13 663 471	-13 568 346	-12,1	-13 884 369	-14 158 646
HENKILÖSIVUKULUT	-4 171 182	-4 094 053	-3 578 163	-3 502 229	-14,5	-3 675 628	-3 748 488
ELÄKEKULUT	-3 474 259	-3 497 220	-3 055 086	-2 955 391	-15,5	-3 115 960	-3 177 687
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-696 923	-596 833	-523 077	-546 838	-8,4	-559 668	-570 801
PALVELUJEN OSTOT	-56 602 693	-56 098 718	-10 767 168	-10 528 892	-81,2	-10 739 478	-10 954 223
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 746 357	-3 850 536	-4 114 676	-4 114 676	6,9	-4 196 974	-4 280 871
AVUSTUKSET	-1 811 976	-1 604 500	-1 615 700	-1 585 700	-1,2	-1 617 414	-1 649 763
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 565 577	-4 543 752	-5 445 676	-5 445 676	19,8	-5 554 588	-5 665 679
TOIMINTAKULUT	-85 802 913	-85 621 706	-39 184 854	-38 745 519	-54,7	-39 668 451	-40 457 670
TOIMINTAKATE	-70 062 103	-70 809 163	-27 904 049	-27 302 614	-61,4	-27 996 689	-28 552 479
VEROTULOT	32 979 152	32 084 000	18 001 000	18 225 000	-43,2	17 366 000	17 461 000
VALTIONOSUUDET	41 442 465	43 543 954	13 351 069	13 507 182	-69,0	13 507 182	13 507 182
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 359	225 000	610 000	610 000	171,1	840 000	840 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	347 944	475 000	450 000	450 000	-5,3	450 000	450 000
KORKOKULUT	-91 966	-112 000	-350 000	-350 000	212,5	-320 000	-317 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 860	-18	0	0	-100,0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	508 476	587 982	710 000	710 000	20,8	970 000	973 000
VUOSIKATE	4 867 990	5 406 773	4 158 020	5 139 568	-4,9	3 846 493	3 388 703
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 505 190	-5 398 432	-6 035 106	-6 080 525	12,6	-6 080 525	-6 080 525
TILIKAUDEN TULOS	362 800	8 341	-1 877 086	-940 957	-11 380,9	-2 234 032	-2 691 822
POISTOERON MUUTOS	-1 667 621	0	0	0		0	0
VARAUSTEN MUUTOS	2 200 000	0	0	0		0	0
RAHASTOJEN MUUTOS	-36 000	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	859 179	8 341	-1 877 086	-940 957	-11 380,9	-2 234 032	-2 691 822

Tilinpäätöseriä (poistoeron muutos jne.) ei budjetoida.

8 Koko kaupungin ulkoinen tuloslaskelma

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	LTK 2023	KJ2 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	4 679 612	4 219 362	661 600	711 600	-83,1	725 832	740 348
MAKSUTUOTOT	878 592	668 200	310 300	310 300	-53,6	316 506	322 834
TUET JA AVUSTUKSET	646 672	331 250	492 385	592 385	78,8	604 233	616 317
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 135 252	4 137 643	3 968 600	3 980 700	-3,8	4 060 314	4 141 519
TOIMINTATUOTOT	10 340 127	9 356 455	5 432 885	5 594 985	-40,2	5 706 885	5 821 018
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	27 589	10 000	8 000	8 000	-20,0	8 160	8 323
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-19 076 310	-19 524 200	-17 241 634	-17 070 575	-12,6	-17 559 997	-17 907 134
PALKAT JA PALKKIOT	-14 905 129	-15 430 147	-13 663 471	-13 568 346	-12,1	-13 884 369	-14 158 646
HENKILÖSIVUKULUT	-4 171 182	-4 094 053	-3 578 163	-3 502 229	-14,5	-3 675 628	-3 748 488
ELÄKEKULUT	-3 474 259	-3 497 220	-3 055 086	-2 955 391	-15,5	-3 115 960	-3 177 687
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-696 923	-596 833	-523 077	-546 838	-8,4	-559 668	-570 801
PALVELUJEN OSTOT	-54 709 436	-54 201 207	-8 984 654	-8 746 378	-83,9	-8 921 311	-9 099 691
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 729 516	-3 850 536	-4 114 676	-4 114 676	6,9	-4 196 974	-4 280 871
AVUSTUKSET	-1 809 776	-1 604 500	-1 615 700	-1 585 700	-1,2	-1 617 414	-1 649 763
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 104 782	-995 175	-1 388 270	-1 388 270	39,5	-1 416 035	-1 444 351
TOIMINTAKULUT	-80 429 819	-80 175 618	-33 344 934	-32 905 599	-59,0	-33 711 731	-34 381 810
TOIMINTAKATE	-70 062 103	-70 809 163	-27 904 049	-27 302 614	-61,4	-27 996 686	-28 552 469
VEROTULOT	32 979 152	32 084 000	18 001 000	18 225 000	-43,2	17 366 000	17 461 000
VALTIONOSUUDET	41 442 465	43 543 954	13 351 069	13 507 182	-69,0	13 507 182	13 507 182
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 359	225 000	610 000	610 000	171,1	840 000	840 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	347 944	475 000	450 000	450 000	-5,3	450 000	450 000
KORKOKULUT	-91 966	-112 000	-350 000	-350 000	212,5	-320 000	-317 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 860	-18	0	0	-100,0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	508 476	587 982	710 000	710 000	20,8	970 000	973 000
VUOSIKATE	4 867 990	5 406 773	4 158 020	5 139 568	-4,9	3 846 496	3 388 713
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 505 190	-5 398 432	-6 035 106	-6 080 525	12,6	-6 080 525	-6 080 525
TILIKAUDEN TULOS	362 800	8 341	-1 877 086	-940 957	-11 380,8	-2 234 029	-2 691 812
POISTOERON MUUTOS	-1 667 621	0	0	0		0	0
VARAUSTEN MUUTOS	2 200 000	0	0	0		0	0
RAHASTOJEN MUUTOS	-36 000	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	859 179	8 341	-1 877 086	-940 957	-11 380,8	-2 234 029	-2 691 812

Tilinpäätöseriä (poistoeron muutos jne.) ei budjetoida.

9 Investointiohjelma

		INV. 2022	INV. 2023	SV1 2024	SV2 2025	INV. OHJELMA 2023-2025 YHT.
Korvausinvestoinnit						
111	KI / Rakennukset					
9166	Kauppalantalo					
Menot		-700 000	-2 000 000	0	0	-2 000 000
9188	Kyrölän palv.kesk/käyttövesipu					
Menot		-50 000	0	-200 000	0	-200 000
9192	Terveyskeskus					
Menot		-100 000	-20 000	-20 000	0	-40 000
9209	Kuntalaisten talo					
Menot		0	0	-50 000	-50 000	-100 000
9210	Valtimotalo					
Menot		0	0	0	-150 000	-150 000
9211	Valtimon koulu					
Menot		0	0	-50 000	0	-50 000
9222	Hall.rak. lukitusjärjestelmät					
Menot		0	-30 000	-30 000	0	-60 000
9223	Keskusvarikko					
Menot		-60 000	-150 000	-150 000	0	-300 000
9230	Hannilan päiväkodin katto					
Menot		0	-40 000	0	0	-40 000
9231	Ikolan m turvaval, kamer,lukit					
Menot		0	-30 000	0	0	-30 000
9232	Kotoranta					
Menot		0	0	-60 000	-60 000	-120 000
9323	Kyrölän palv.keks./Sokkelikorj					
Menot		0	0	-200 000	0	-200 000
9645	Vanha jäähalli peruskorjaus					
Menot		0	-300 000	-300 000	0	-600 000
111	KI / Rakennukset yhteensä					
Menot		-910 000	-2 570 000	-1 060 000	-260 000	-3 890 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		-910 000	-2 570 000	-1 060 000	-260 000	-3 890 000

113	KI / Kiinteät rakent. ja lait.					
9322	Taukopaikat, reitistömerkinnät					
Menot		-100 000	-100 000	0	0	-100 000
9445	Laamilan alueen asuntokadut					
Menot		-40 000	-30 000	-20 000	0	-50 000
9450	Pappilantie					
Menot		-200 000	0	-60 000	0	-60 000
9454	Porokylän rautatiesilta					
Menot		0	0	-60 000	-500 000	-560 000
9455	Kellolantie, Okkkolantie					
Menot		0	0	-50 000	0	-50 000
9456	Niittyk.Kesanto-,Laidun-,Lypsy					
Menot		0	-15 000	0	-160 000	-175 000
9457	Hyvärilän rautatiesilta					
Menot		0	0	-60 000	0	-60 000
9461	Bomban seisake					
Menot		-60 000	-80 000	0	0	-80 000
9463	Eilan/Pelkolan/Tapanin/Vilhont					
Menot		0	-60 000	0	0	-60 000
9467	Riitun-,Pitkä-,Puutarhakatu					
Menot		0	0	-20 000	-100 000	-120 000
9468	Kirkkokatu (Rajak-Mikonsalmi)					
Menot		0	0	-50 000	-400 000	-450 000
9469	Kauppala/keskusta katuv.uusim.					
Menot		0	0	-15 000	0	-15 000
9471	Keskuskatu, Keskustie (re)					
Menot		0	0	0	-50 000	-50 000
9474	Pyöräteiden peruskunnostus					
Menot		0	0	-50 000	-50 000	-100 000
9475	Tien-ja kadunvarsioasteet					
Menot		0	-30 000	0	0	-30 000

9640	Venepaikat					
Menot		-15 000	-15 000	-15 000	0	-30 000
9641	Venesatama (satama)					
Menot		-20 000	0	-50 000	-150 000	-200 000
9643	Bomban sataman laituri					
Menot		0	0	-40 000	0	-40 000
9646	Katuvalaistuksen uusiminen					
Menot		0	-120 000	-90 000	-500 000	-710 000
9647	Skeittiparkki					
Menot		0	0	0	-250 000	-250 000
9668	Kirkkokadun koulun piha					
Menot		-10 000	-90 000	0	0	-90 000
9685	Jääkiekkokaukalot					
Menot		-40 000	-40 000	0	0	-40 000
113	KI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä					
Menot		-485 000	-580 000	-580 000	-2 160 000	-3 320 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		-485 000	-580 000	-580 000	-2 160 000	-3 320 000
Korvausinvestoinnit yhteensä						
Menot		-1 395 000	-3 150 000	-1 640 000	-2 420 000	-7 210 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		-1 395 000	-3 150 000	-1 640 000	-2 420 000	-7 210 000
Uusinvestoinnit						
302	UI / Muut pitkävaik.menot					
9224	Rah.osuus Valtimon paloasemaan					
Menot		0	0	-50 000	-600 000	-650 000
302	UI / Muut pitkävaik.menot yhteensä					
Menot		0	0	-50 000	-600 000	-650 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		0	0	-50 000	-600 000	-650 000
310	UI / Maa- ja vesialueet					
9000	Maa- ja vesialueet/Hankinta					
Menot		0	-200 000	-200 000	-200 000	-600 000

310	UI / Maa- ja vesialueet yhteensä					
Menot		0	-200 000	-200 000	-200 000	-600 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		0	-200 000	-200 000	-200 000	-600 000

311	UI / Rakennukset					
9225	Palv.as.yksikkö/toimintakeskus					
Menot		-50 000	-600 000	0	0	-600 000
311	UI / Rakennukset yhteensä					
Menot		-50 000	-600 000	0	0	-600 000
Tulot			0	0	0	
Netto		-50 000	-600 000	0	0	-600 000

313	UI / Kiinteät rakent. ja lait.					
9442	Haketie					
Menot		-40 000	-25 000	0	0	-25 000
9464	Pitkäniemen tieyhteys					
Menot		0	-100 000	0	0	-100 000
9466	Rantapolku(Satama-Vinkerl)					
Menot		0	-50 000	0	0	-50 000
9470	Hyvärilä,kevyenliik.väylä					
Menot		0	0	-30 000	0	-30 000
9472	Meijerin alueen kadut					
Menot		0	0	0	-20 000	-20 000
9473	Pulkkamäen rakentaminen					
Menot		0	0	-40 000	0	-40 000
9669	Valtimon tori					
Menot		0	0	0	-20 000	-20 000
313	UI / Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä					
Menot		-40 000	-175 000	-70 000	-40 000	-285 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		-40 000	-175 000	-70 000	-40 000	-285 000

316	UI / Koneet ja kalusto					
9059	Moottorikelkka Nurmekseen					
Menot		0	0	-15 000	0	-15 000
9107	Kauppalantalon irtokalusteet					
Menot		0	-100 000	0	0	-100 000
316	UI / Koneet ja kalusto yhteensä					
Menot			-100 000	-15 000	0	-115 000
Tulot			0	0	0	
Netto			-100 000	-15 000	0	-115 000
Uusinvestoinnit yhteensä						
Menot		-90 000	-1 075 000	-335 000	-840 000	-2 250 000
Tulot		0	0	0	0	
Netto		-90 000	-1 075 000	-335 000	-840 000	-2 250 000
			INV. 2023	SV1 2024	SV2 2025	
INVESTOINTIMENOT			-4 225 000	-1 975 000	-3 260 000	-9 460 000
TULOT			0	0	0	
INVESTOINTIMENOT NETTO			-4 225 000	-1 975 000	-3 260 000	-9 460 000

10 Talousarvion rahoituslaskelma

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	KJ2 2023	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	4 867 990	5 406 773	5 139 568	3 846 493	3 388 703
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	318 021	0	0	0	0
	5 186 011	5 406 773	5 139 568	3 846 493	3 388 703
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-9 326 578	-4 595 900	-4 225 000	-1 975 000	-3 260 000
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIN	773 590	285 500	0	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	7 969 071	0	0	0	0
	-583 917	-4 310 400	-4 225 000	-1 975 000	-3 260 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 602 094	1 096 373	914 568	1 871 493	128 703
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-1 542 512		-1 370 000	-4 500 000	-500 000
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	242 457		965 000	800 000	1 000 000
	-1 300 055		-405 000	-3 700 000	500 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	4 000 000	0	3 500 000	7 000 000	4 500 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 741 244	0	-3 606 000	-3 731 000	-3 531 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	2 000 000	0	0	0	0
	3 258 756	0	-106 000	3 269 000	969 000
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	633 037	0			
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	36 631	0	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-8 172 879	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-877 666	0	0	0	0
	-9 013 913	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 422 174	0	-511 000	-431 000	1 469 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 820 081	1 096 373	-561 432	640 493	597 703

Rahoituslaskelman erittely

	TA2023	SV2024	SV2025
Rahoitettavat erät:			
INVESTOINNIT (EMO)	-4 225 000	-1 975 000	-3 260 000
*INVESTOINNIT (TYTÄRYHTIÖT)	-1 370 000	-4 500 000	-500 000
LAINAN LYHENNYKSET	-3 606 000	-3 731 000	-3 531 000
YHTEENSÄ (A)	-9 201 000	-10 206 000	-7 291 000
Rahoituksen lähteet:			
TULORAHOITUS (VUOSIKATE)	5 139 568	3 846 493	3 388 703
TYTÄRYHTIÖLAINOJEN TAKAISINMAKSUT	965 000	800 000	1 000 000
YHTEENSÄ (B)	6 104 568	4 646 493	4 388 703
RAHOITUSJÄÄMÄ (A+B)	-4 061 432	-6 359 507	-3 902 297
**TALOUSARVIOALAINAN NOSTO	3 500 000	7 000 000	4 500 000
KASSAVAROJEN MUUTOS	-561 432	640 493	597 703
LAINAKANNAN MUUTOS	-106 000	3 269 000	969 000

* TA2023 Tytäryhtiöiden investoinnit sisältävät seuraavat investointilainat:

-Nurmeksen Vesi Oy: Mikonsalmen jätevedenpuhdistamon korvausinvestointi 1 000 000 euroa

-Kiinteistö Oy Nurmeksen Vuokratalot: Kiinteistö Oy Laaminhaka salaojitus, sadevesijärjestelmän uusiminen ja varastojen korjaus sekä Kiinteistö Oy Poronkulma ikkunoiden ja parvekeovien uusiminen 150 000 euroa

-Nurmeksen Yrityspalvelut Oy: PTS-suunnitelman mukaisten kunnossapidon toimenpiteiden toteuttamiseen sekä toimitilan muutostyöinvestointiin asiakkaalle 220 000 euroa

** Rahoituslaskelma sisältää talousarviolainan noston 3.500.000 euroa vuodelle 2023.

** Rahoituslaskelma ei sisällä Siun soten alijäämän kattamiseen ja palkkaharmonisointiin tarvittavaa lainaosuutta. Nurmeksen kaupungin maksuosuus katettavasta alijäämästä ja palkkaharmonisoinnista (palvelujen käytön suhteessa laskettuna) on 6,87 %. Tämän hetken arvio on, että alijäämää jää katettavaksi 32 miljoonaa euroa ja palkkaharmonisoinnin kustannuksia noin 25 miljoonaa euroa. Asian ratkaisu on vielä kesken, joten tarkkaa summaa ei ole tiedossa. Alijäämän kattaminen tulee maksuun keväällä 2023 kun Siun soten tilinpäätös on valmistunut.

Talousarviolainan lisäksi valtuusto myöntää talousarvion käsittelyn yhteydessä Siun soten vuoden 2022 alijäämän ja palkkaharmonisoinnin kustannusten kattamiseen tarvittavan lainamäärän nosto-oikeuden, tämä hetken arvio 3,9 miljoonaa euroa, talousjohtajalle ja kaupunginhallitukselle. Lainakanta kasvaa vastaavasti.

11 Valtuustoon nähden sitovat talousarviotavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TALOUSARVIOLUVUT	TA2023
1150 Hallintopalvelut	-6 055 851
1470 Ruokahuoltopalvelut	27 315
1480 Pielisen-Karjalan maaseutupalvelut	-73 099
4100 Hyvinvointipalveluiden hallinto	-361 438
4110 Opetus- ja koulutuspalvelut	-12 055 638
4120 Varhaiskasvatuspalvelut	-5 965 122
4135 Kulttuuripalvelut	-1 936 180
4140 Vapaa-aikapalvelut	-928 140
5120 Kaupunkirakennepalveluiden hallinto	-216 145
5130 Maankäyttö- ja rakennusvalvonnan palvelut	-86 185
5220 Tilapalvelut	2 683 625
5241 Kuntatekniikan palvelut	-2 336 026
Verotulot	18 225 000
Valtionosuudet	13 507 182
Rahoitustuotot ja -kulut	710 000
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 080 525
Toiminnan ja investointien rahavirta	914 568
Rahavarojen muutos	-561 432
Investointikohteet nettona	